

PROGRAM UKUPNOG RAZVOJA
OPĆINA GORNJI MIHALJEVEC, SELNICA I SVETI JURAJ
NA BREGU

Općina Sveti Juraj na Bregu

Sadržaj

UVODNA RIJEČ NAČELNIKA

1. UVOD - ZNAČAJ PUR-a
2. PROCES RADA
3. ANALIZA STANJA ZA OPĆINU SVETI JURAJ NA BREGU
 - 3.1. prostor
 - 3.2. stanovništvo
 - 3.3. prirodno i kulturno nasljeđe
 - 3.4. gospodarstvo i gospodarska infrastruktura
 - 3.5. prometna i komunalna infrastruktura
 - 3.6. društvena infrastruktura
 - 3.7. zaštita okoliša
 - 3.8. prostorno - urbanistički spisi
 - 3.9. institucije razvojnog upravljanja
 - 3.10. proračun JLS
4. SWOT analiza
5. RAZVOJNI PROJEKT JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE
 - 5.1. Vizija
 - 5.2. Strateški okvir razvoja JLS
 - 5.3. Regionalni razvoj i regionalna politika
6. PRIPREME ZA PROVEDBU PUR-a

Lipanj 2007.

UVODNA RIJEČ NAČELNICE

Program ukupnog razvitka (PUR) Općine Sveti Juraj na Bregu je dokument koji će široj javnosti pokazati ono što radimo, čemu težimo i koje su naše namjere, kako bi se postigao daljnji razvoj društva kao cjeline. Najznačajnije je svakako priključenje Europskoj uniji, koji pred nas stavlja nove izazove i nove mogućnosti, što Općinu Sveti Juraj na Bregu dočekuju sa spremnom inicijativom Projekta ukupnog razvoja i popratnom bazom projekata, koje ćemo implementirati u Županijsku razvojnu strategiju.

Vizija mikroregije je smanjiti nezaposlenost, te podizanje životnog standarda građana kroz izgradnju, kako bi mogli smjestiti što veći broj poduzetnika. Težište PUR-a je na gospodarskom razvoju, razvoju poljoprivrede kao jednoj od vodećih grana gospodarstva na ovom području, razvoju infrastrukture čime će se stvoriti preduvjeti za razvoj ostalih segmenata. U prvi plan stavljamo znanje, uz pomoć kojeg ćemo osigurati razvoj novih tehnologija, implementaciju inovacija i poticati razvoj proizvoda i usluga. Nizom projekata, Općina Sveti Juraj na Bregu će zadržati i poboljšati svoju prepoznatljivost, te postati područjem pogodnim za život.

Načelnica

Dragica Vugrinec

1. UVOD

Sredinom 2007. godine, potaknuti izradom razvojnih programa na nacionalnoj i županijskog razini, poglavarstva susjednih općina Gornji Mihaljevec, Selnica i Sveti Juraj na Bregu donijeli su odluku o zajedničkoj izradi Programa ukupnog razvoja. Temeljem javnog natječaja donesena je odluka da se izrada programa dodijeli Razvojnoj agenciji Sjever - DAN d.o.o. Varaždin, kao vanjskoj instituciji/konzultantu.

Cilj izrade Programa ukupnog razvoja je izraditi dokument koji će biti podloga za odlučivanje JLS oko bitnih strateških pitanja razvoja, stvoriti preduvjete za partnerstvo između javnog, privatnog i poslovnog sektora te olakšati put do različitih sredstava domaćih i inozemnih fondova financiranja.

PUR je dokument koji će poboljšati suradnju 3 susjedne općine (zajedničke mikroregije), prije svega kroz zajednički identificirane projekte i formiranje zajedničkog nadzornog odbora za provedbu projekata koje će prema potrebi revidirati dokument svake godine. Obzirom da je proces izrade PUR-a tekao u skladu sa već izrađenim i potvrđenim ROP-om Međimurske županije u kojem su sudjelovali gotovo isti sudionici, pa su i konačni strateški razvojni pravci u skladu sa županijskom razvojnom strategijom, kao i Nacionalnim razvojnim planom.

Slijedom pozitivnih procesa u pristupanju EU koja kao prioritet u narednom razdoblju ističe potporu ruralnom razvoju, malom i srednjem poduzetništvu, kreiranju novih radnih mjesta, očuvanju okoliša, konkurentnosti poljoprivrede, smanjenju razlika u razvoju između regija te njihovom boljem povezivanju, naglasak u procesu je stavljen na što kvalitetnije informiranje i educiranje sudionika o metodologiji izrade projektne dokumentacije i praćenja natječaja radi privlačenja sredstava iz raspoloživih sredstava.

Temeljne karakteristike mikroregije na koju se dokument odnosi su:

- ✓ Veliki razvojni potencijal temeljen na prirodnim i ljudskim resursima kojima mikroregija raspolaže, ali koji do sad nije iskorišten u dovoljnoj mjeri
- ✓ Nedovoljno iskorištena blizina granice sa EU (Slovenija i Mađarska)
- ✓ Nesrazmjer između ukupnog postotka razine zaposlenosti i primanja kod aktivno radne populacije
- ✓ Neujednačen razvoj općina kao posljedica strukturnih razlika u gospodarstvu (razni tipovi usluga i prerađivačka industrija naspram poljoprivrede), te dohodovnih radnih mjesta u poljoprivredi, kao i u industriji

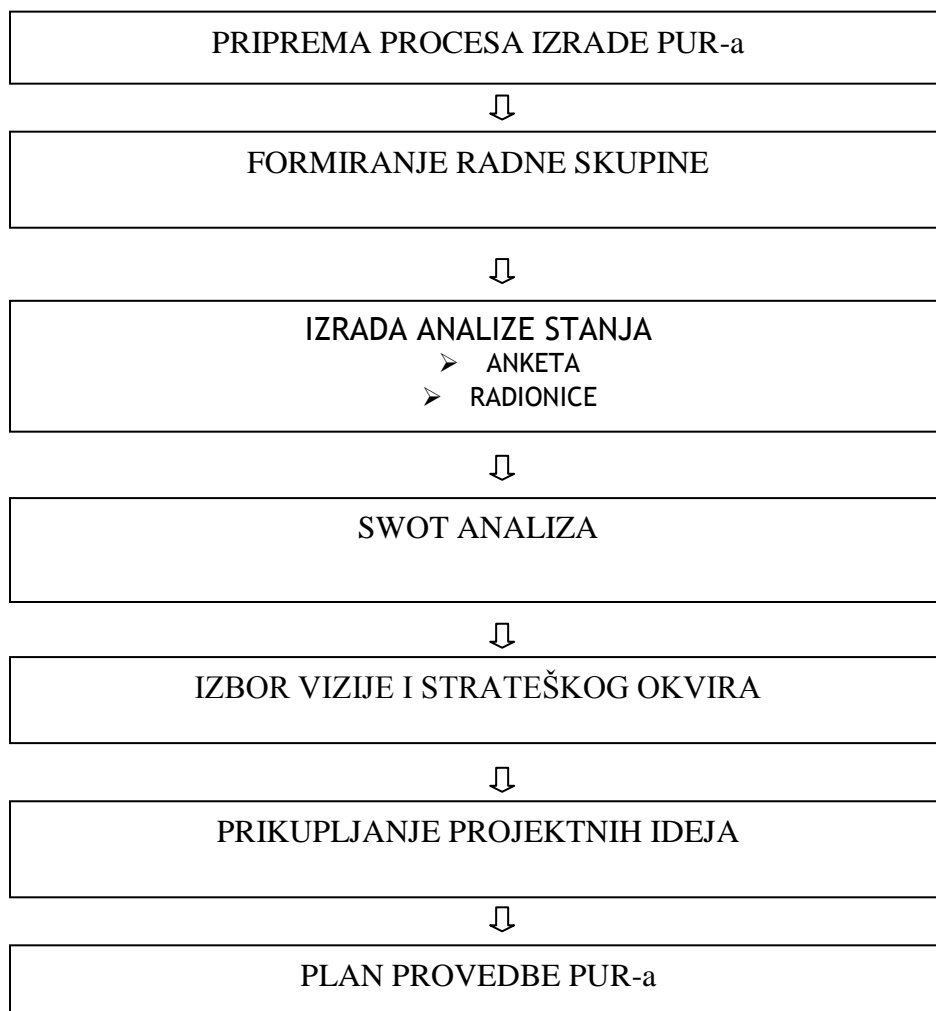
2. Proces rada

Tijekom rada naručitelji i izvođač su sporazumno odlučili raditi sa stalnom glavnom radnom skupinom od 5-8 članova zaposlenih u JLS i za posebna područja konzultirati predstavnike poslovnog sektora i civilnog društva, te nakon izrade nacрта projekta dati dokument na javnu raspravu stanovništvu mikroregije.

Na početku procesa dan je pregled procesa, način izrade dokumenta - metodologija i okvirni vremenski plan izrade dokumenta, te upoznavanje s glavnom terminologijom.

Pri izradi analize stanja glavni izvor podataka su bili podaci prikupljeni anketnim upitnicima u kojem su sudjelovale sve stručne službe Općina, konzultirani su postojeći prostorni planovi te državni i županijski područni uredi (DZS, HGK, HOK, HZZ, FINA).

Shema procesa:

Na temelju radionica i sastanaka u grupama identificirani su glavni problemi razvoja mikroregije, analizirane prednosti i nedostaci, te utvrđene mogućnosti razvoja.

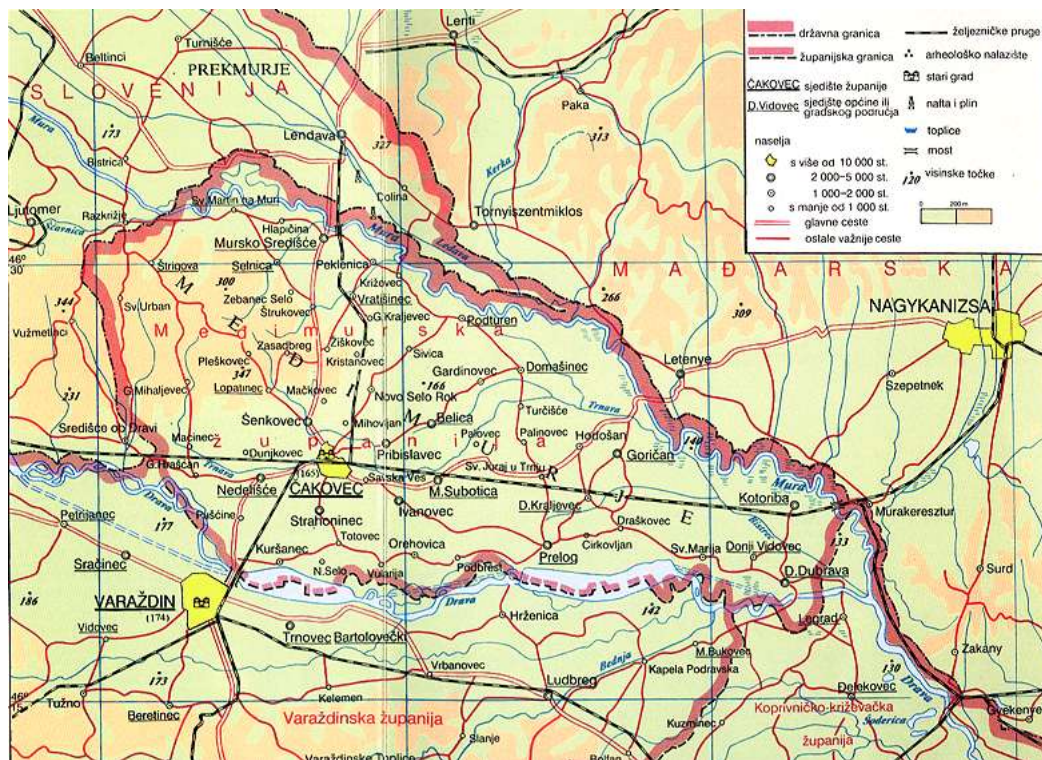
Iz razvojnih potencijala i lokalnih ograničenja, definirana je vizija mikroregije 2013. godine, te iz nje izvedeni strateški okvir koji se temelji na 3 strateška cilja, 7 prioriteta i 37 mjera kroz koje je identificirano ?? ključnih projekata.

3. ANALIZA STANJA

Općina Sveti Juraj na Bregu

3.1 TEMELJNE ZNAČAJKE PROSTORA

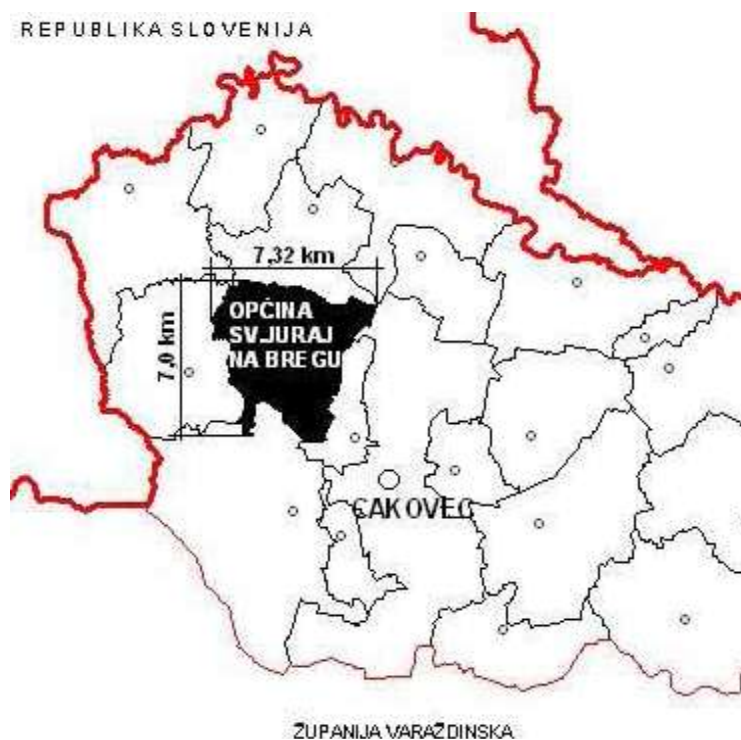
Područje Općine Sveti Juraj na Bregu nema osobiti značaj u odnosu na prostor Države. Prema ocjeni krajobraznih vrijednosti prostora Županije, područje Gornjeg Međimurja ima karakter osobito vrijednog predjela, kojem teritorij Općine Sveti Juraj na Bregu pripada u cijelosti. Promatra li se položaj Općine Sveti Juraj na Bregu u Županiji u gospodarskim okvirima, onda ova Općina poput ostalih u Gornjem Međimurju pripada najslabije razvijenom području Županije.

3.1.1 Položaj Općine Sveti Juraj na Bregu

Općina Sveti Juraj na Bregu nalazi se na zapadu središnjeg dijela Županije, graniči sa susjednim općinama Štrigova, Gornji Mihaljevec, Nedelišće, Šenkovec, Selnica, te Gradom Čakovcem. Površina Općine Sveti Juraj na Bregu iznosi 30,17 km² i po površini pripada općinama srednje veličine u Županiji.

U devet naselja živi ukupno 5279 stanovnika (2001. g.), pa po broju stanovnika zauzima šesto mjesto u Županiji. Gustoća naseljenosti općine iznosi 175 st/km², što je natprosječna vrijednost u usporedbi s gustoćom naseljenosti Županije - 164,3 st/km², pa je Općina Sveti Juraj na Bregu jedan od najgušće naseljenih prostora Međimurja, a time i Države.

Područje Općine sastoji se od 9 naselja: Brezje, Dragoslavec, Frkanovec, Lopatinec, Mali Mihaljevec, Okrugli Vrh, Pleškovec, Vučetinec, Zasadbreg.

Naselja Općine Sveti Juraj na Bregu pripadaju tipologiji naselja Gornjeg Međimurja, uvjetovanog reljefom i prirodnim okruženjem, a osnovna karakteristika ove tipologije je disperznost u naseljenosti prostora. Uspoređujući naselja međusobno, u toj karakterističnoj tipologiji može se uočiti izvjesna razlika među njima - "kompaktnost" i zgusnuta izgrađenost izraženija su u Malom Mihaljercu i Frkanovcu.

Razvoj, obilježja, struktura izgrađenog prostora naselja Općine Sveti Juraj na Bregu uvjetovani su utjecajem Čakovca kao gravitacionog središta, a posljednjih dvadesetak godina doživjela su značajnu transformaciju. Gravitaciono područje grada Čakovca s radijusom zone utjecaja do 5 km u kojoj se nalaze naselja ove Općine, najizraženije se ogleda u demografskim karakteristikama. Od 9 naselja Općine, njih 5 pripada redu naselja do 500 stanovnika, a ostala 4 broje do 1000 stanovnika. Naselje s najvećim brojem stanovnika je Lopatinec, najveću površinu ima Zasadbreg, naselje Brezje je najgušće naseljeno i s najvećim indeksom rasta, dok stanova za stalno stanovanje imaju najviše Lopatinec i Zasadbreg. Usporede li se demografska obilježja naselja Gornjeg Međimurja s demografskim obilježjima naselja Općine Sveti Juraj na Bregu, bitna razlika među njima je rast broja stanovnika u naseljima smještenim u južnom dijelu Općine (Brezje, Mali Mihaljevec, Lopatinec), a posebno u onima uz prometnu os Štrigova-Čakovec.

3.1.2 Klima, reljef i tlo

Općina Sveti Juraj na Bregu prema zemljopisnim obilježjima pripada rubnom južnom i jugoistočnom dijelu Gornjeg Međimurja i ima sva obilježja tog kraja.

Program ukupnog razvoja Općina Gornji Mihaljevec, Selnica i Sveti Juraj na Bregu

Osnovna prepoznatljiva karakteristika prostora Općine je reljef koji određuje sve ostale elemente u prostoru - tipologiju naselja, hidrologiju, biljni pokrov, način korištenja prostora i dr. Visinske kote prostora kreću se od 200 do 344,5 m/nm - s najvišim vrhom u Županiji, s višim predjelima na sjeveru Općine, a blagim nagibom prema jugu i istoku. Reljefom prevladavaju blage padine i zaravni u južnom i istočnom dijelu Općine, dok se prema sjeveru pružaju strmije padine. U udolinama i usjecima nalaze se povremeni ili stalni vodotoci, sliva Trnave i Mure, a najznačajniji je Dragoslavec potok. Klimatske pojave Općine ne prate se i ne bilježe, stoga se one približno mogu poistovjetiti s klimatskim obilježjima Županije koje se bilježe u meteorološkoj stanici Pušćine.

Prema karakteristikama reljefa i ljudskom djelovanju, u strukturi Općine Sveti Juraj na Bregu razlikuju se tri dominantne namjene površina:

šume	1275,10ha	42,27%
poljoprivredno zemljište	1195,70ha	39,63%
naselje (i infrastruktura)	546,00ha	18,10%
ukupno	3016,80ha	100%

Zaključak:

- ✓ Karakteristike klime i reljefa - pogodni za život stanovnika
- ✓ Područje među najnerazvijenijima općinama u županiji, ali sa tendencijom rasta u posljednja dva desetljeća
- ✓ Prostor Općine nalazi se na raskrsnici puteva između pograničnih dijelova prema Sloveniji i Mađarskoj
- ✓ Najzastupljenije zasađene kulture: žitarice-35%, voćnjaci-15,5%, vinogradi-5%
- ✓ Natprosječna gustoća naseljenosti
- ✓ mješavina ravničarskog i brdskog reljefa pogodna za pojačani razvoj poljoprivrednih kultura (vinogradi, voćnjaci), potencijal za intenzivniji razvoj gospodarstva (turizam, poduzetničke aktivnosti)

3.2 STANOVNIŠTVO OPĆINE SELNICA

Prema popisu stanovništva iz 2001. godine, Općina Sveti Juraj na Bregu ima ukupno 5279 stanovnika i zauzima šesto mjesto po broju stanovnika u Međimurskoj županiji. Što se tiče kretanja stanovništva, uočljiva je tendencija stalnog rasta broja stanovnika (prema popisima stanovništva 1991. i 2001. godine).

NASELJE	UKUPNO	SPOL		0-19 GODINA	20-59 GODINA	60 I VIŠE GODIN A	NEPOZNATO	INDEKS STARENJA
		M	Ž					
BREZJE	765	393	372	226	440	99	-	12,9
DRAGOSLAVEC	460	230	230	114	250	96	-	20,7
FRKANOVEC	328	161	167	85	177	66	-	20,1
LOPATINEC	947	452	495	242	547	158	-	16,6
M. MIHALJEVEC	454	214	240	157	240	57	-	12,2
OKRUGLI VRH	396	209	187	106	214	76	-	19,0
PLEŠKOVEC	451	229	222	125	259	67	-	14,7
VUČETINEC	585	299	286	154	331	100	-	16,6
ZASADBREG	893	471	422	237	512	144	-	15,8
UKUPNO	5.279	2.658	2.621	1446	2970	863	-	16,1

Program ukupnog razvoja Općina Gornji Mihaljevec, Selnica i Sveti Juraj na Bregu

Gustoća naseljenosti općine iznosi 175 st/km², što je znatno više u usporedbi s gustoćom naseljenosti Županije i Države koja iznosi 164,3 st/km², odnosno 78,5 st/km². Polovica naselja općine prema veličini pripadaju redu naselja do 500 stanovnika (Dragoslavec, Frkanovec, Mali Mihaljevec, Okrugli Vrh i Pleškovec), dok su ostala naselja iznad 500 stanovnika, s tendencijom rasta i preko 1000 st. (Lopatinec).

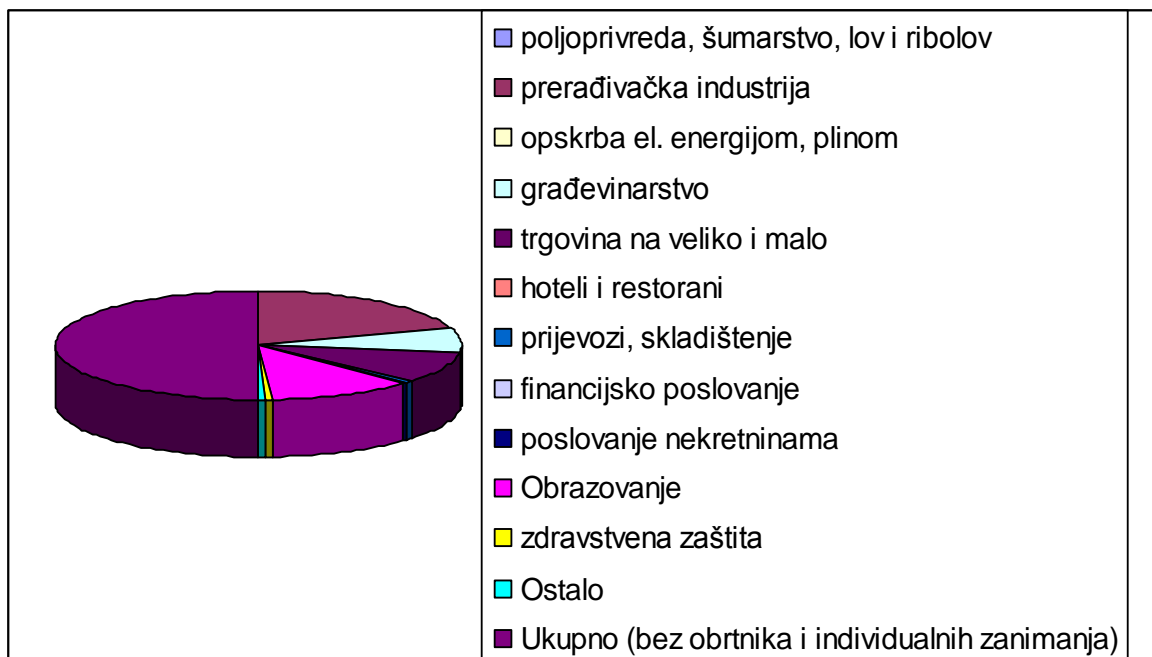
Na teritoriju Općine nalazi se jedna osnovna škola - u Pleškovcu s područnom školom u Zasadbregu koju je prema popisu iz 2001. godine u Općini polazilo 984 djece. Za djecu iz udaljenih naselja organizirani je prijevoz do škole.

U srednje škole polazi 290 učenika, a više i visoke škole pohađa 109 studenata dok je na poslijediplomskom studiju 5 polaznik.

Djeca predškolskog uzrasta djelomično su zbrinuta na teritoriju Općine, i polaze predškolski odgoj u Pleškovcu.

	Spol	Ukupno	Osnovna škola			Srednje škole				Dodiplomski studij			Poslijediplomski studij		
			svega	1-4 razreda	5-8 razreda	svega	industrijske i obrtničke	tehničke i srodne	gimnazija	svega	stručni studij	sveučilišni studij	svega	magistarski	doktorski
Međimurska županija	sv.	20.975	12.103	5.679	6.424	5.511	1.747	2.863	901	3.150	970	2.180	160	147	13
	m	10.565	6.223	2.927	3.296	2.760	1.037	1.413	310	1.487	468	1.019	79	72	7
	ž	10.410	5.880	2.752	3.128	2.751	710	1.450	591	1.663	502	1.161	81	75	6
Općina ukupno	sv.	984	579	223	356	290	102	151	37	109	50	59	5	5	-
	m	518	316	123	193	156	61	82	13	45	19	26	1	1	-
	ž	466	263	100	163	134	41	69	24	64	31	33	4	4	-

Prema podacima sa popisa stanovništva 2001. godine ukupno je 1596 zaposlenih na području općine (ili 58%), dok ukupan broj radno aktivnog stanovništva iznosi 2760. U sljedećem grafičkom prikazu pregled je zaposlenog stanovništva Općine Sveti Juraj na Bregu po djelatnostima koje obavljaju u pravnim osobama.

Izvor podataka: DZS (podaci za 2005.godinu)

Nezaposlenost

Od ukupnog broja nezaposlenih osoba u općini (njih 273), žene imaju veći udio, čiji broj iznosi 174, naspram 99 pripadnika muške populacije.

Zaključak:

- Velika gustoća naseljenosti, iznad županijskog prosjeka - 175 st/km²; županija 164,3 st/km²
- Ukupan broj domaćinstava unutar Općine je 1603
- Velik broj dnevnih migracija radno aktivnog stanovništva izvan općine
- Stopa nezaposlenosti mala i ispod državnog prosjeka
- Infrastrukturni objekti zadovoljavaju potrebe obrazovnih institucija (predškolskih i školskih)
- Visok udio radno aktivnog stanovništva - 2760 stanovnika

3.3 PRIRODNO I KULTURNO NASLJEĐE

Bogatstvo prirodnog i kulturnog nasljeđa Općine Sveti Juraj na Bregu stvara potencijal za razvoj i bolju iskorištenost turističkih prihoda. Na području općine ne pronalazimo vrijednosti arheoloških nalaza (teren nije do danas sustavno istražen i ne postoje dokumentirani podaci o arheološkim nalazima), pa ne možemo sustavno odrediti područje kao antički vrijedno, no u općini nailazimo na spomeničke objekte uglavnom sakralnog karaktera (kapelice, poklonci, pilovi i raspela).

Popis zaštićene i evidentirane graditeljske baštine

Zaštićeni objekti: Župna crkva sv. Jurja i kurija župnog dvora u Lopatincu

Ostala evidentirana baština: Kapelica Srca Isusovog, zidani stup tipa tabernakul, pil tipa tabernakul, pil sv. Antuna Padovanskog, kapelica Precasnog Srca Marijina, drvena raspela, kamena raspela, tradicijske kuće i građevine, kapela sv. Vida, kapelica sv. Križa, kapela BDM Kraljice mira

Vezano na prirodu i njezino nasljeđe, treba navesti da ona predstavlja temeljnu vrijednost i jedan je od najvažnijih resursa što se tiče Općine Sveti Juraj na Bregu. Obzirom da dijelovi područja Općine imaju status zaštićenog prirodnog staništa prema Zakonu o zaštiti prirode (vlažne livade na lokalitetu Bedekovićeve grabe u kategoriji zaštite Spomenik prirode i stablo tulipanovca na privatnom posjedu u naselju Vučetinec u kategoriji Spomenik parkovne arhitekture), ono je u Prostornom planu Međimurske županije svrstano u kategoriju od posebnog značaja.

Što se tiče flore i stupnja prirodnosti, najveći dio površine zauzimaju šume (autohtone šumske zajednice hrasta kitnjaka i običnog graba) u kojima se nalaze staništa reliktnih i dijelom endemičnih biljnih vrsta poput biskupske kapice, mirisne ciklame, velevjetnog kukurijeka, običnog likovca, širokolisne veprine, proljetnog drijemovca, pasjeg zuba, dvolisnog procijepka, visibaba, božikovine, Blagajevog likovca, jetrenke.

Posebno su značajna vlažna staništa, uključujući i vode, a osobito područja uz doline potoka te vlažni predjeli uz retencije Dragoslavec i Jegerseg. Zbog nepristupačnosti na pojedinim dijelovima usječene doline i klanci spadaju u rijetke preostale doprirodne sastojke krajobraza općine. Obzirom na brojna neuznemiravana staništa takve doline pružaju mogućnost za život nekim rijetkim i osjetljivim biljnim i životinjskim vrstama. S obzirom da na području Općine nije bilo sustavnih botaničkih i drugih istraživanja može se samo općenito govoriti o velikom broju još uvijek prisutnih biljnih i životinjskih vrsta.

Zaključak:

- Područje bez značajne antičke vrijednosti, ali sa osobitim prirodnim vrednotama i resursima
- Dijelovi područja Općine imaju status zaštićenog prirodnog staništa prema Zakonu o zaštiti prirode
- Staništa rijetkih i endemskih vrsta: biskupska kapica, mirisna ciklama, velevjetni kukurijek, obični likovac, širokolisna veprina...
- Velik broj šumskih površina garantira prisutnost biljnih i životinjskih vrsta

3.4 GOSPODARSTVO I GOSPODARSKA INFRASTRUKTURA

Dosadašnji razvoj gospodarstva Općine Sveti Juraj na Bregu oslanjao se i oslanjat će se ubuduće u prvom redu na prirodne karakteristike prostora i vrlo povoljan geografski položaj (raskrsnica puteva prema Republici Sloveniji i Mađarskoj).

U strukturi ukupnog stanovništva općine poljoprivredno stanovništvo čini oko 27%. Na područja Općine Sveti Juraj na Bregu je ukupno 1195,70 ha obradivog poljoprivrednog zemljišta, od čega je 1144,32 ha (95,7%) evidentirano u privatnom vlasništvu, dok 51,38 ha (4,3%) u državnom. Od zasijanih kultura su prisutne uglavnom žitarice, voćni nasadi, vinova loza, krmno bilje, krumpir, itd.

Općina Sveti Juraj na Bregu je općina malih poduzetnika i obrtnika, te se većina prihoda poduzetnika generira kroz malo i srednje poduzetništvo na području općine. Na području Općine Sveti Juraj na Bregu djeluje 21 poduzeće i 24 obrtničke radnje. Djelovanje dvadesetak tvrtki u Općini, od kojih je polovica trgovačkog karaktera govori da se gospodarske aktivnosti u okvirima malog poduzetništva tek uspostavljaju. Neke od njih djeluju s nepovoljnim utjecajima na okoliš, pa bi, ukoliko se ne poduzmu ozbiljne mjere za njihovo sprečavanje mogli postati čimbenik ugrožavanja uvjeta za život i rad stanovništva te ograničavajući za razvoj ostalih djelatnosti u njihovoj blizini. Radna mjesta dislocirana izvan gospodarskog i administrativnog centra Županije, iako s malim brojem zaposlenih pružaju prednosti zbog dostupnosti radnog mjesta u mjestu stanovanja, a mnoge uslužne djelatnosti stoje na raspolaganju lokalnom stanovništvu.

3.4.1 Struktura ukupnih prihoda gospodarstva

Struktura ukupnog prihoda gospodarskih djelatnosti:

GOSPODARSTVO	100 %
Poljoprivreda	2,8%
Prerađivačka industrija	17,5%
Trgovina	40%
Graditeljstvo	37%
Hoteli i restorani	2,2%
Ostale djelatnosti	0,5%

Izvor podataka: HGK (Županijska komora Čakovec 2007.)

3.4.2 Ukupan izvoz i uvoz

Statistički pokazatelji izvoza i uvoza vezani su za godine 2004./05. Gospodarski subjekti Općine Sveti Juraj na Bregu su u 2004. godine izvezli vrijednosti u iznosu od 405 000 USD, a uvezli vrijednosti u iznosu od 543 000 USD. Bitno je navesti da su uvoz i izvoz za 2005. godinu narasli na 809 000 USD, tj. 633 000 USD.

3.4.3 Poduzetničke zone

Na području Općine Sveti Juraj na Bregu nalaze se dvije poduzetničke zone - poduzetnička zona Brezje, te poduzetnička zona Lopatinec.

Poduzetnička zona Brezje nalazi se u naselju Brezje, 300 metara udaljenosti od državne, odnosno županijske ceste Čakovec-Štrigova-Slovenija. Planirana površina zone iznosi 43.000 m², od toga je 3.000 m² u vlasništvu općine, a 40.000 m² u privatnom vlasništvu i potrebno je izvršiti otkup. Trenutno u zoni posluje jedan poduzetnik koji zapošljava 15 osoba. Zona nema izgrađenu infrastrukturu.

Poduzetnička zona Lopatinec nalazi se u ulici V.Nazora, na 500 metara udaljenosti od državne, odnosno županijske ceste Čakovec-Štrigova-Slovenija. Površina zone je 10.000 m², od toga je 2.000 m² u vlasništvu općine, a 8.000 m² u privatnom vlasništvu i potrebno je izvršiti otkup. Trenutno u zoni posluju dva poduzetnika koji zapošljavaju 60 osoba. Na dijelu zone koji je u funkciji izgrađena je infrastruktura (struja, voda, plin). Ostatak infrastrukture izgraditi će se nakon otkupa preostalog dijela zemljišta. zona Brezje, te poduzetnička zona Lopatinec.

Općina	Naziv zone	Površina zemljišta (ha)	Kom. opremljenost	Prometna povezanost
Općina Sveti Juraj na Bregu	Poduzetnička zona Brezje	43	NE	CESTA
Općina Sveti Juraj na Bregu	Poduzetnička zona Lopatinec	10	DJELOMIČNA	CESTA

3.4.4 Turizam

U ovom trenutku se ne može govoriti o zastupljenosti turizma kao gospodarske djelatnosti u Općini Sveti Juraj na Bregu, no postoje preduvjeti da i ovo područje postane važan čimbenik razvoja kontinentalnog turizma.

Seoski turizam kao specifičan vid ugošćavanja posjetitelja - gosta, trebao bi iskoristiti vrijednosti prostora koje se sastoje u ukupnom doživljaju prirodnih datosti i aktivnosti čovjeka na ovom području. Ovu turističku ponudu potrebno je vezati isključivo na poljoprivredno obiteljsko gospodarstvo i autohtonu gastronomsku ponudu za pojedinačne posjetitelje (pojedince, obitelji, manje grupe).

Izletnički turizam vezan je uz obilazak pojedinaca ili grupa koji posjećuju prirodno, kulturne, gastronomske točke ovog kraja, bilo da je konačna destinacija na lokalitetu u Općini ili neka značajnijih točaka u okolici (Štrigova, toplice Sv. Martin i dr.).

Razvoj kontinentalnog turizma vezuje se uz upoznavanje specifičnosti načina života i uz uživanje u ljepoti krajobraza prirode, a isto tako vezuje se uz ponudu turističkih sadržaja kao što je provođenje slobodnog vremena uz kretanje i sportske sadržaje. Za ovaj prostor korištenje lokalnih puteva za biciklističke ture i planinarske trase najjednostavniji je način uvođenja dopunskih turističkih sadržaja, a uz reklamu moguće je očekivati znatne učinke u turizmu. U Općini Sveti Juraj na Bregu nalazi se Mohokos - najviši vrh Međimurja na visini od 334 m, koji je u prostoru obilježen i cilj je planinarskih pohoda. Atraktivni prostori s otvorenim vizurama u svim smjerovima, prirodne znamenitosti prostora - Bedekovićeve grabe (spomenik prirode), nepokretna i pokretna kulturna i graditeljska baština, ugostiteljsko-turistički lokaliteti mogli bi činiti zanimljivu pješačko-planinarsku ili biciklističku trasu. Realizacija ove trase moguća je uz male zahvate u prostoru kao što je njezino obilježavanje, obilježavanje atraktivnih točaka koje uključuju panoramske vizure - vidikovce, značajne elemente kulturne i graditeljske baštine (crkve, etno baština, pilovi, poklonci) i ugostiteljsku ponudu.

Uz pretpostavku da će ugostiteljstvo pratiti turizam u postojećoj ugostiteljskoj djelatnosti morati će se iz osnove promijeniti dosadašnji pristup - od uređenja cjelokupnog prostora (unutarnjeg uređenja i vanjskog okruženja) do same ugostiteljske ponude.

Zaključak:

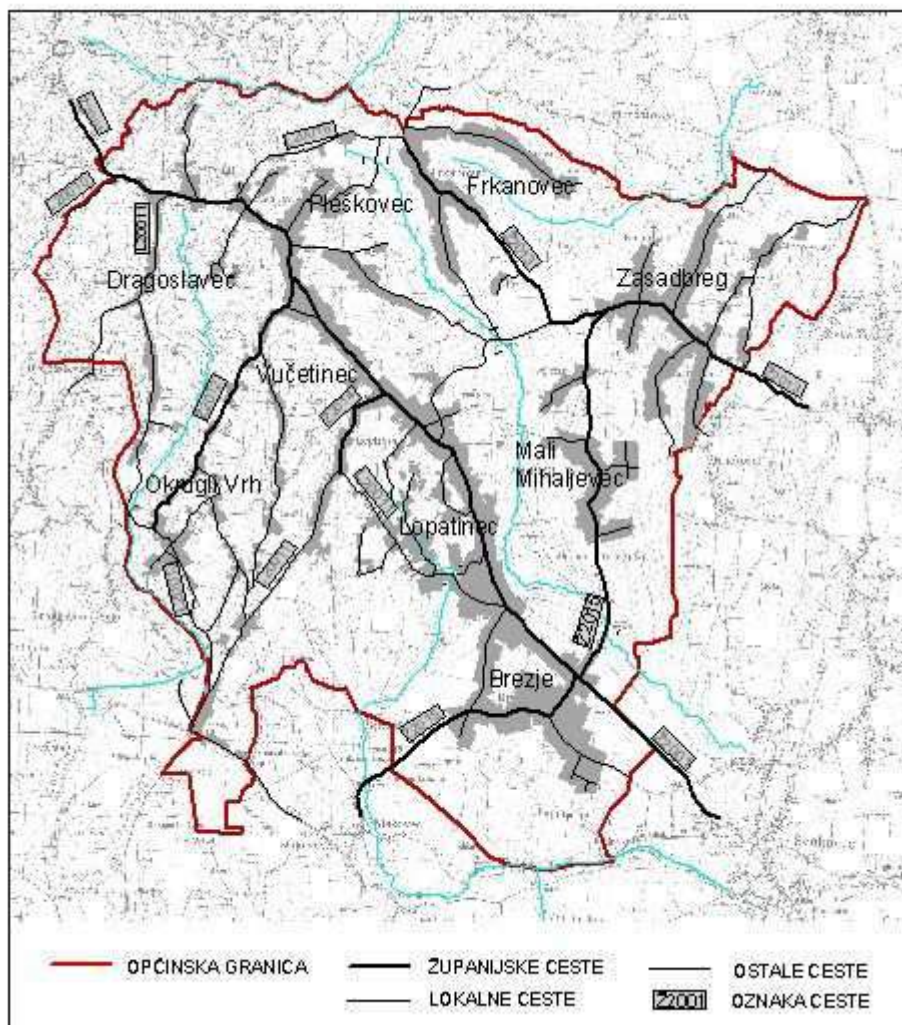
- Povoljan geografski položaj - raskrsnica puteva između Slovenije i Mađarske
- Dostupnost radnih mjesta u mjestu stanovanja - 60% stanovništva radi na području Općine
- Povoljni resursi za razvoj turizma (mogućnost brendiranja i promoviranja lokalnih proizvoda od voća i povrća, vinove loze, gastro ponude) - izletnički, seoski, lovni i ribolovni turizam
- Sektor malog i srednjeg poduzetništva u okvirima uspostave - većinom trgovačkog karaktera
- Poduzetničke zone - potrebno je izvršiti pripreme radnje u vidu otkupa i izgradnje infrastrukture

3.5 PROMETNA I KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

3.5.1 Cestovni promet

Na području Općine ne planira se gradnja novih javnih cesta, ali se predlaže i prekategorizacija županijske ceste Ž2001 (Štrigova - Prekopa - Lopatinec - Šenkovec) u državnu, što znači i poboljšanje njenih tehničkih karakteristika naročito na prolazu kroz naselja i usponima pa je potrebno rezervirati nove prostore za rekonstrukciju i građevinske zahvate izvan postojećih cestovnih koridora javnih cesta.

Kvaliteta cestovnog prometa se, prema Županijskim prostornim planom, želi podići na viši nivo, te se predlaže uspostava kvalitetne ceste u produžetku ceste L20013 koja povezuje Gornji Mihaljevec sa Šenkovcem, što za naselje Okrugli Vrh i dijelove naselja Dragoslavec i Vučetinec predstavlja bolje povezivanje sa Čakovcem. Osobito se pažnja treba usmjeriti ne samo na unapređenju sigurnosti prometa na javnim cestama nego i važnijim nerazvrstanim cestama naročito unutar područja naselja, jer će se porastom broja vozila postupno javljati potrebe za postavom nove i unapređenjem postojeće signalizacije, uređenjem javne rasvjete i općenito za kvalitetnijim uređenjem središnjih dijelova naselja. Zahvati na gradnji i otvaranju novih ulica i modernizaciji postojeće općinske cestovne mreže razrađivati će se posebnih općinskim programima, a po potrebi i na temelju detaljnih planova.

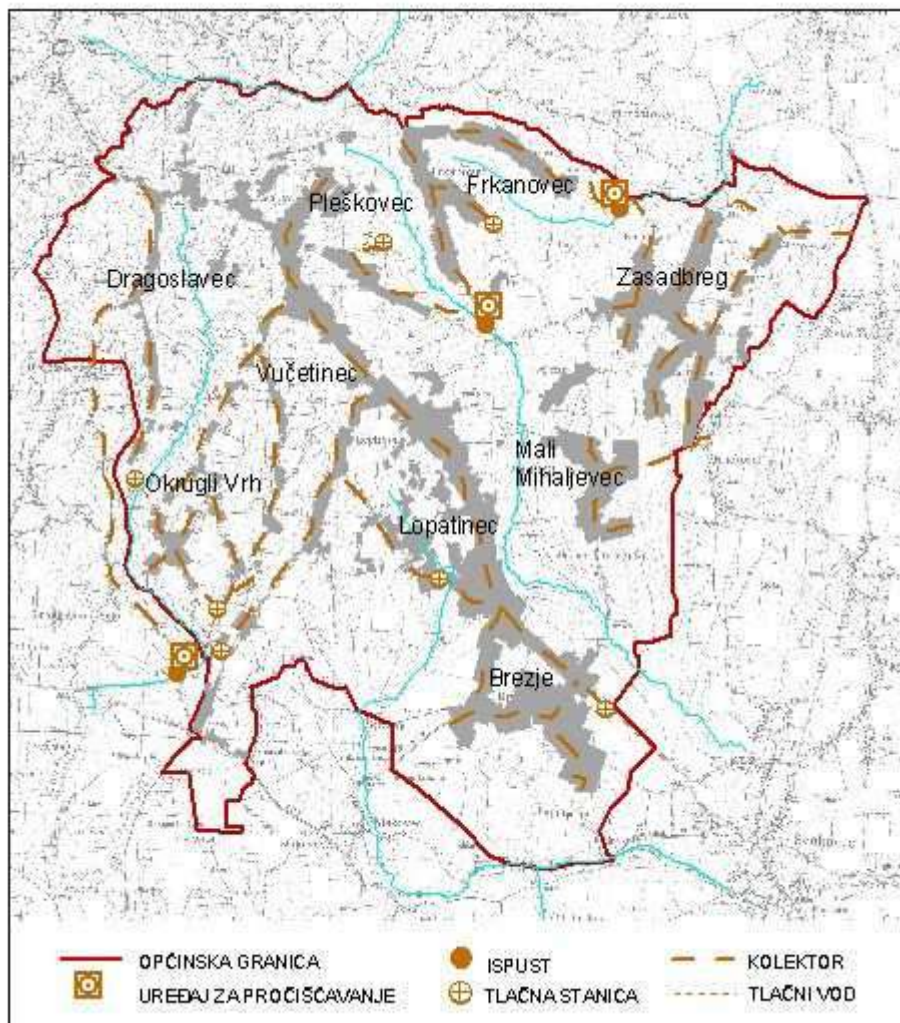

3.5.2 Željeznički, riječni i zračni promet

Na području Općine Sveti Juraj na Bregu nema aktivnog željezničkog, riječnog i zračnog prometa u službi prijevoza putnika i robe.

3.5.3 Vodoopskrba i odvodnja

Što se tiče odvodnje, ne postoji sustavno riješena odvodnja naselja na području Općine već se odvodnja fekalnih voda domaćinstava u pravilu rješava septičkim jamama, dok se oborinske vode odvođe površinskim tokovima (cestovnim rigolima, sustavom otvorenih kanala).

Prema Studiji odvodnje Međimurja primjenjive sustave odvodnje na području Gornjeg Međimurja, u koje prema prirodno-geografskim osobinama spada i općina, u najvećoj mjeri definira topografija terena i raspoloživi prijamnici. S obzirom na veliku disperziju naselja te disperziju objekata unutar naselja predložen je sustav koji osigurava tehnički funkcionalnu odvodnju na bazi minimalnih ekonomskih ulaganja. Studijom je predložen razdjelni kanalizacijski sustav, jer postojeća topografija i hidrologija osiguravaju neovisnu odvodnju oborinskih voda jednostavnijim postupcima. Otpadne vode područja obuhvata plana zahtijevaju visoki stupanj pročišćavanja, stoga će se zaštita voda osigurati na način da će sva naselja nužno imati ili zasebni sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda ili biti povezana u sustav koji će obuhvaćati nekoliko naselja koje će gravitirati zajedničkom

uređaju za pročišćavanje otpadnih voda. Industrijski pogoni obvezni su za svoje otpadne vode izgraditi vlastite sustave i uređaje ili ih putem predtretmana dovesti u stanje mogućeg prihvata na sustav javne odvodnje. Prikupljanje otpadnog mulja (nastalog kao ostatak nakon primarnog pročišćavanja voda) potrebno je organizirati radi njegove obrade i dorade na jednom mjestu sukladno zakonskoj regulativi o otpadu.

Na području Općine izgrađena je vodovodna mreža u svim naseljima, a trase opskrbnih cjevovoda naselja u pravilu se poklapaju s trasama prometnica. Na javnu vodovodnu mrežu priključeno je 85% domaćinstva Općine. Ispravnost vode za piće iz javne vodovodne mreže kontrolira laboratorij Međimurskih voda.

Na području Općine postoje dva vodosprema prostora i to vodosprema «Mohokos» i «Lopatinec» oba kapaciteta po 750 m³. Iako je pokrivenost prostora vodoopskrbnim sustavom oko 90% ukupnog broja naselja, još uvijek određeni broj domaćinstava ne koristi vodu iz tog sustava u potpunosti, pa je u narednom razdoblju osnovni cilj osigurati trajno, sigurno i kvalitetno opskrbljivanje vodom svih domaćinstava uz trajno praćenje kvalitete vode, zaštitu njezinih izvorišta, održavanje i unapređivanje sustava cjevovoda i uređaja. Na području Općine Sveti Juraj na Bregu planirana je vodosprema - uređaj u sustavu vodoopskrbe županijskog značaja. Planirani prostor potrebno je osigurati na području naselja Frkanovec i Okrugli Vrh, na zasebnoj građevnoj čestici, uz uvjet da je moguć neposredni prilaz s javne površine i opskrbljen električnom energijom.

Održavanje i rekonstrukcija vodoopskrbnog sustava vršiti će se u okvirima postojeće trase i postojećih površina.

3.5.4 Energetika

Elektroopskrba i plinoopskrba

Postojeća izgrađenost elektroenergetskog sustava zadovoljava trenutačne, kao i buduće potrebe potrošača električne energije, ali uz uvjete rekonstrukcije. Isto tako treba omogućiti nastojanja za prelazak na novu transformaciju napona na 35/10kV. Za nove zone malog i srednjeg poduzetništva potrebno je utvrditi točnu ili približnu namjenu prostora te za njih osigurati kvalitetno napajanje električnom energijom i plinom. Na području cijele Općine izvedena je plinska distributivna mreža čija trasa prolazi duž glavnih prometnica Općine. Na plinsku mrežu priključeno je 899 potrošača od kojih 840 domaćinstava (što predstavlja samo polovicu ukupnog broja svih domaćinstava) i 59 pravnih subjekata. Planira se daljnji razvoj mreže plinoopskrbe s osiguranje većeg postotka priključenja na mrežu.

3.5.5 Postupanje s otpadom

Zbrinjavanje otpada na području Općine Sveti Juraj na Bregu u obliku organizirane komunalne djelatnosti provodi se od 1998. godine, kada je sklopljen ugovor s tvrtkom «Saubermacher» koja je komunalni otpad odvozila na deponiju u Knegincu. Do tog perioda komunalni se otpad najviše «zbrinjavao» u okviru domaćinstva ili pak je završavao odbačen u prirodi. Općina i nevladine udruge uložile su veliki napor u čišćenju takvih onečišćenih mjesta i utjecanju na svijest ljudi o negativnim učincima i takvim postupanju sa otpadom. Uspješnost u tom nastojanju još uvijek nije potpuna, no takvih je onečišćenih mjesta sve manje, posebno od kada se otpad organizirano skuplja i odvozi od strane ovlaštenog komunalnog poduzeća na deponiju. Problem deponiranja otpada za ovu kao i sve one međimurske općine koje su imale sporazum sa tvrtkom «Saubermacher» pojavio se opet početkom 2004. godine, kada radom prestaje deponija u Knegincu, a od rujna 2004. god. ugovoren je novi sakupljač, «Eko-flora» iz Jastrebarskog ali na kratki rok.

Na području Općine, pored saniranih divljih deponija, evidentirana je još jedna lokacija u Malom Mihaljincu, koju je potrebno sanirati, a služba u Općini treba ubuduće voditi strožu

kontrolu u sprečavanju pojave novog nedopuštenog dovoza smeća. Organiziranim odvozom otpada obuhvaćena su sva domaćinstva - njih 1603 i to 2-3 puta mjesečno, a glomazni otpad skuplja se i odvozi 3 puta godišnje. Prema geološko-hidrološkim karakteristikama, prostor Općine Sveti Juraj na Bregu ima povoljne uvjete za smještaj i izgradnju sanitarne deponije ograničenih dimenzija između Vučetinca, Lopatinca i Brezja, za potrebe Općine. Ostali pogodni prostori u odnosu na hidrogeološka svojstva ne dolaze u razmatranje zbog velike gustoće naseljenosti i blizine naselja. Pretpostavljena realizacija regionalne deponije otpada ili drugi prihvatljivi modeli zbrinjavanja za sada ne ukazuju na skoro rješavanje tog problema, zbog teškoća u iznalaženju najpovoljnije lokacije.

Zaključak:

- Razvijena mreža prometnica (nepostojanje nikakvog prometa osim cestovnog)
- Planirano širenje priključenja na vodoopskrbnu mrežu u svim naseljima Općine
- Ne postoji sustavno riješena odvodnja otpadnih voda iz naselja Općine
- Plinifikacijska mreža zadovoljava potrebe, no u skoroj budućnosti planirano širenje mreže opskrbe plinom
- Zbrinjavanje otpada na području Općine još uvijek nepotpuno

3.6 DRUŠTVENA INFRASTRUKTURA

3.6.1 Obrazovanje

Na području Općine Sveti Juraj na Bregu djeluje jedna osnovna škola, a prema popisu iz 2001. godine evidentirano je 589 stanovnika u dobi od 6-14 godina, odnosno polaznika osnovne škole. Pored već postojeće ustanove za zbrinjavanje djece predškolske dobi, Općina je poduzela aktivnosti na ustanovljenju još jedne u Brezju, u prostorima stare škole. Procjenjuje se da bi od 409 djece dobnog uzrasta od 0-6 godina u Općini, zbrinjavanje u ustanovi moglo potražiti oko polovica njih u dobi od 3-6 godina, pa bi optimalni ukupni kapacitet predškolskih ustanova mogao biti približno 100 mjesta za djecu od 3-6 godina u obje ustanove.

U ostvarenju potpunog standarda kojem teži osnovna škola, u postojećoj izgrađenoj osnovnoj školi nedostaje školska sportska dvorana. Ona bi se trebala vezati uz postojeću građevinu škole, a trebala bi služiti potrebama cijelog naselja i Općine u korištenju prostora za one manifestacije za koje društveni dom nije prikladan.

3.6.2 Kultura

Kultura i društvena zbivanja u Općini svode se na djelovanje kulturno-umjetničkog društva, te na obilježavanje pojedinih značajnih datuma prigodničarskim događanjima. Budući da sva naselja u Općini imaju društveni dom, nema daljnjih potreba za planiranjem tih sadržaja društvene infrastrukture. Učestalost korištenja i održavanja aktivnosti stanovnika ili skupine građana je neravnomjerna, ali to ovisi o povremeni interesima njihovih korisnika. Za sada je u Općini aktivna samo jedna kulturno umjetnička udruga - KUU «Zasadbreg», a prostorne mogućnosti daleko su veće od postojećih aktivnosti. Ta je pojava promjenljiva, a postojeći sadržaji naći će korisnike ovisno o novoosnovanim udrugama i budućem interesu stanovnika.

3.6.3 Zdravstvo

U Pleškovcu djeluju ambulante primarne zdravstvene zaštite (opća i stomatološka ambulanta), a u blizini se nalazi ljekarna, što je potpuno zadovoljavajuće za postojeći standard primarne zdravstvene skrbi stanovništva. Prema broju stanovnika i ustanovljenom sustavu mreže primarne zdravstvene zaštite i ljekarni, u Općini Sveti Juraj na Bregu nema potrebe za povećanjem kapaciteta tih ustanova.

3.6.4 Socijalna skrb

Socijalna skrb stanovništva Općine Sveti Juraj na Bregu organizirana je kroz državne ustanove i različite udruge koje djeluju na području županije, ali ne i na području same općine. Najbliža jedinica koji provodi aktivnosti vezane uz socijalnu skrb je Centar za socijalni rad ima sjedište u Čakovcu.

3.6.5 Sport i rekreacija

Sportsko rekreativne aktivnosti odvijaju se u okviru sportskih klubova najčešće na nogometnim igralištima (Pleškovec, Zasadbreg, Brezje, Mali Mihaljevec), a mali sportovi vezani su uz igralište uz Osnovnu školu i izgrađeni sportski centar u Malom Mihaljevcu koji se sastoji od igrališta za košarku, rukomet, mali nogomet. Ta igrališta jezgra su sportskog i društvenog života stanovnika.

U Općini djeluju četiri nogometna kluba ("Zasadbreg", "Venera" - Pleškovec, "Mali Mihaljevec", "Hajduk" Brezje) koji djeluju na svojim nogometnim igralištima, šahovski klub, streljačko društvo «Zelenbor» i karate klub «Lopatinec». Malonogometni turnir "Venera" u Pleškovcu postao je tradicionalna međunarodna sportska manifestacija koja se održava svake godine. Budući da su u Općini najbrojniji nogometni klubovi, a terena za male sportove nema (osim uz školu i u Malom Mihaljevcu), potrebno je popularizirati i druge male sportove, te prema potrebi izgraditi pojedinačno, višenamjensko igralište, bilo kao zasebna cjelina, bilo uz ugostiteljski sadržaj.

Zaključak:

- ✓ Obrazovne institucije na području Općine (predškolska i osnovno-školska dob) zadovoljavaju potrebe stanovništva, no nedostaju sportski tereni/dvorana
- ✓ U području zdravstvene i socijalne skrbi, ambulante na području Općine te Centar za socijalnu skrb u Čakovcu osiguravaju dostatnu razinu funkcioniranja
- ✓ Sportska igrališta - jezgra sportskog i društvenog života stanovnika
- ✓ U Općini aktivna samo jedna kulturno umjetnička udruga - KUU 'Zasadbreg'

3.7 ZAŠTITA OKOLIŠA

Ograničavajući element zaštite okoliša u sustavu komunalne infrastrukture je neizgrađen sustav odvodnje otpadnih voda, koji je zbog konfiguracije terena i razvedene izgrađene infrastrukture zahtijeva specifično rješenje. Problem zbrinjavanja otpadnih voda posebno može biti izražen pojavom proizvodnog pogona kod kojeg se u proizvodnom procesu javljaju veće količine otpadnih voda, što će zahtijevati njihovo zasebno zbrinjavanje u cilju sprečavanja negativnih utjecaja na okoliš. Neke od dvadesetak tvrtki u Općini Sveti Juraj na Bregu djeluju s nepovoljnim utjecajima na okoliš, pa bi, ukoliko se ne poduzmu ozbiljne mjere za njihovo sprečavanje mogli postati čimbenik ugrožavanja uvjeta za život i rad stanovništva te ograničavajući za razvoj ostalih djelatnosti u njihovoj blizini.

Zaključak:

- ✓ neizgrađen sustav odvodnje otpadnih voda - čimbenik ugrožavanja uvjeta za život i ograničenje za razvoj djelatnosti (turizam, uslužne djelatnosti)

3.8 PROSTORNO - URBANISTIČKI SPISI

Od prostorno-urbanističkih dokumenata Općina Sveti Juraj na Bregu ima izrađene: Prostorni plan uređenja Općina Sveti Juraj na Bregu, te 2 Detaljna plana uređenja - DPU

gospodarsko-stambene zone Šmernica i DPU gospodarsko-stambene zone Brezje. Planovi su korišteni u izradi Plana ukupnog razvoja.

3.9 INSTITUCIJE RAZVOJNOG UPRAVLJANJA

Na području Općine Sveti Juraj na Bregu trenutno ne postoje institucije vezane za razvojno upravljanje.

3.9.1 Uprava

Naselje Pleškovec sjedište je upravne funkcije Općine - tu je smješteno sjedište Općine, a sve ostale upravne funkcije građanima su na raspolaganju u Čakovcu - glavnom upravnom središtu Županije.

Općinsko vijeće je predstavničko tijelo građana i tijelo lokalne i područne (regionalne) samouprave koje donosi akte u okviru svog samoupravnog djelokruga te obavlja druge poslove u skladu sa zakonom. Predstavničko tijelo ima predsjednika i zamjenika predsjednika. Općinsko vijeće ima 13 članova.

Izvršno tijelo čine načelnik i općinsko poglavarstvo. Općinsko vijeće bira načelnika. Izvršne poslove obavlja općinsko poglavarstvo. Članove poglavarstva bira predstavničko tijelo u pravilu iz svojih redova, većinom glasova svih članova, na vrijeme od četiri godine. Broj članova poglavarstva mora biti neparan, a utvrđuje se statutom općine.

Općinsko poglavarstvo se sastoji od 5 članova, koji djeluju kroz Jedinostveni upravni odjel i zaduženi su za sektore: financije, proračun, provedba propisa, primarna zdravstvena zaštita, socijalna skrb, informiranje, kultura i sport, odgoj, osnovno obrazovanje, upravljanje domovima, gospodarstvo, poljoprivreda, šumarstvo i vodoprivreda, komunalne djelatnosti, prostorno planiranje, zaštita okoliša i potrošača.

Struktura uprave

Prema odredbama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 33/01, 60/01 - vjerodostojno tumačenje, 129/05.), općina je jedinica lokalne samouprave koja se osniva, u pravilu, za područje više naseljenih mjesta koja predstavljaju prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu, te koja su povezana zajedničkim interesima stanovništva. Statut Općine Sveti Juraj na Bregu izglasan je 30. 03 2007.godine, te objavljen u Službenom glasniku Međimurske županije broj 05/07. Statutom je određen samoupravni djelokrug Općine, odnosno, njegova obilježja, javna priznanja, ustrojstvo, ovlasti i način rada tijela, način obavljanja poslova, oblici konzultiranja građana, provođenje referenduma, mjesna samouprava, ustrojstvo i rad javnih službi, oblici suradnje s drugim samoupravnim jedinicama te druga pitanja.

3.10 PRORAČUN JLS

Općine su jedinice lokalne samouprave, a zajedno s naseljima u okruženju predstavljaju gospodarsku i društvenu cjelinu povezanu međusobnim potrebama stanovnika, pa su općine prirodni, gospodarski i društveni entitet.

Općine su jedinice odgovorne za planiranje i prostorno uređenje, zaštitu okoliša, brigu o djeci, zdravstvenoj i socijalnoj zaštiti, kulturnim i sportskim djelatnostima. Planirani proračun Općine Sveti Juraj na Bregu je 3.849.000,00 kuna za 2007 godinu.

4. SWOT analiza

SWOT ANALIZA MIKROREGIJE

Jakosti/Snage	Slabosti
<ul style="list-style-type: none"> • Postojanje prostornih planova • Dobar geostrateški položaj (Zagreb – Budimpešta, Čakovec - Maribor) • Bogatstvo u prirodnim resursima (obradivo zemljište kao preduvjet za poljoprivrednu proizvodnju) • Bogatstvo šumskim površinama • Selnica (geotermalni izvori - preduvjet za termalno lječilište), G.Mihaljevec (šume – razvoj izletničkog turizma), Sveti Juraj (OPG – seoski turizam) • Pogranično područje (Mađarska, Slovenija), trgovina • Tradicionalna povezanost i suradnja sa Mađarskom i Slovenijom • Dobra prometna povezanost općina sa županijskim centrom (mreža lokalnih cesta) • Stvoreni lokalni preduvjeti za dovođenje investitora (sustav praćenja - suradnja sa Agencijom) • Fleksibilnost adiministracije • Kulturno umjetnička manifestacija "Dani lipe" – G.Mihaljevec, "Oaza 98" – udruga za promicanje zdravog života građana • Tradicija bavljenja poljoprivredom • Poznati proizvođači voća i povrća 	<ul style="list-style-type: none"> • Relativno niska razina poduzetničkog duha • Slabo educirano lokalno stanovništvo • Niska razina obrazovanja (malo visokoobrazovane radne snage) • Relativno nerazvijena specifična znanja i vještine radne snage • Nedostatak koordinacije i inicijativa između javnog i privatnog sektora • Velik broj nerazvrstanih i neasfaltiranih lokalnih cesta (Selnica i G.Mihaljevec), nedostatak nogostupa (i biciklističkih staza) • Proces pretvorbe i privatizacije • Administrativne odredbe/ institucionalni okvir (općine- županija) • Nedostatak programa usavršavanja • Postojanje resursa, ali nedostatak tradicije u bavljenju turizmom • Sporo rješavanje imovinsko- pravnih odnosa (općine- državno zemljište) • Neriješeno pitanje odvodnje • Dio općina - nema plinifikacije i neriješeno pitanje vodovoda • Slabo praćenje i korištenje novih tehnologija • Proračunska ograničenja u općinama/ nedostatak • Slaba organiziranost poljoprivrednika • zagađenost okoliša – poduzetnici • Spor razvoj malog i srednjeg poduzetništva te obrta uz nedostatak investicijskog kapitala i inozemnih ulaganja • neorganiziran nastup na tržištu poljoprivrednih proizvoda

Prilike	Prijetnje
<ul style="list-style-type: none"> • županijski poticaji za poljoprivrednike • poboljšati komunikaciju sa županijom (edukacija i brži protok informacija) • mogućnost korištenja poticaja iz nacionalnih fondova (ministarstva) • lobiranje na regionalnoj i nacionalnoj razini • intenziviranje kontakata na međunarodnoj razini (gospodarstvo) • Mogućnost korištenja obnovljivih izvora energije (geotermalni) • Pojačani razvoj cestovnog prometa • Razvoj turizma (ruralni, športsko-rekreacijski, lov, izletnički) • Brendiranje i marketiranje autohtonih proizvoda (gastronomija, kulturni i sportski događaji) • Proširenje suradnje na kulturnom području (kulturno-umjetničke udruge) • Promoviranje lokalnih vrijednosti (etno) na nacionalnoj i međunarodnoj razini • Financiranje projekata kroz PPP/ JPP • Prilagodba zakonodavstva EU • Preorijentacija s tradicionalne poljoprivredne proizvodnje na ekološku proizvodnju • Povezivanje obrazovnog sustava s gospodarstvom • Orijentirati se na izvoz industrije zasnovane na lokalnim resursima, te geoprometni položaj i susjedstvo s Slovenijom i Mađarskom • Financiranje izgradnje komunalne infrastrukture iz EU fondova (SAPARD/IPARD) • Educiranje malih i srednjih poduzetnika o mogućnostima financiranja razvojnih projekata (MINGORP, MPŠVG i drugi domaći izvori financiranja, EU fondovi) • Zaštita kulturne baštine i održivo korištenje iste u turističke svrhe 	<ul style="list-style-type: none"> • Odlazak visokokvalificirane radne snage • EU integracije (za poljoprivredne proizvođače) • Neefikasnost sustava naplate potraživanja • Smanjivanje financiranja socijalnih i kulturnih djelatnosti iz državnog proračuna • Neosviještenost stanovništva za inovativne modele razvoja civilnog društva

5. RAZVOJNI PROJEKT JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

SWOT analiza ukazala je na brojne komparativne i konkurentske prednosti mikroregije, ali i nedostatke s kojima se sučeljava u svome razvoju. Ukazano je, prije svega na postojanje iznimnih prirodnih bogatstava, ljudskih potencijala, povoljan geostrateški položaj te značajan poljoprivredni, turistički i industrijski potencijal.

Brzo konsolidiranje snaga svih nositelja razvoja u mikroregiji u smislu postizanja razvojne sinergije, naprosto predstavlja nužnost bez koje se ne može očekivati pozitivan iskorak i hvatanje ritma s nacionalnim, europskim/svjetskim gospodarskim razvojnim tokovima. Pri tome, nužno je naglasiti, mikroregija ne polazi od "nule"; već postojeći renomirani gospodarstvenici i poduzeća i nove brzorastuće poduzetničke inicijative, garancija su da brzo hvatanje priključka na međunarodne tokove nije neostvarivo.

Prije svega mora se dodatno stimulirati gospodarstvo povećanim angažmanom sposobnih poduzetnika, jačanjem njihove sprege sa edukacijskim i institucijama javne uprave, uz jaku institucionalnu podršku. **Krajnji cilj svakako mora biti cjeloviti razvoj mikroregije utemeljene na znanju i sposobnostima lokalnog stanovništva.**

S obzirom na iznimne prirodne resurse i njihovo značenje za opći gospodarski razvoj, pitanje ekološke zaštite i općenito poticanja koncepta "održivog razvoja", visoko je rangirano među razvojnim prioritetima mikroregije. Pri definiranju strategije vodilo se računa o horizontalnim politikama EU.

Vizija i strateški ciljevi su dugoročni planovi mikroregije i označavaju smjer razvoja. Radi kompleksnosti problematike i broja sudionika definirana su tri strateška cilja i sedam prioriteta do 2013.

Radna skupina je predložila sljedeću viziju, iz koje je izveden strateški okvir.

5.1. Vizija

VIZIJA 2007. - 2013.

Područje mikroregije sa razvijenom komunalnom infrastrukturom, obnovljenim kulturnim objektima i središtima svih naselja, izgrađenim pješačko biciklističkim stazama, poduzetničkim zonama stavljenim u funkciju, kao i razvijenom strukturom malog i srednjeg poduzetništva. Poljoprivreda izrasla na vlastitim prirodnim i stvorenim resursima (stočarska i stakleničko-plastenička proizvodnja). Mikroregija sa dovršenim sportsko-rekreativnim centrima, kao i seoskim turizmom i vinskim cestama u punoj funkciji. Područje ugodno i poželjno za rad, stanovanje i slobodno vrijeme.

Vizija opisuje težnju stanovnika mikroregije koja se naslanja na održivom razvoju utemeljenom na vlastitim prirodnim, kulturnim i ljudskim resursima.

Težnja je ujednačen gospodarski razvoj koji će očuvati postojeća prirodna i kulturna bogatstva, povijesne i tradicionalne vrijednosti stanovnika koji su najveći pokretač dinamike razvoja.

5.2. Strateški okvir razvoja JLS

Strateški cilj 1: *Razvoj lokalnog identiteta kroz suradnju 3 općine*

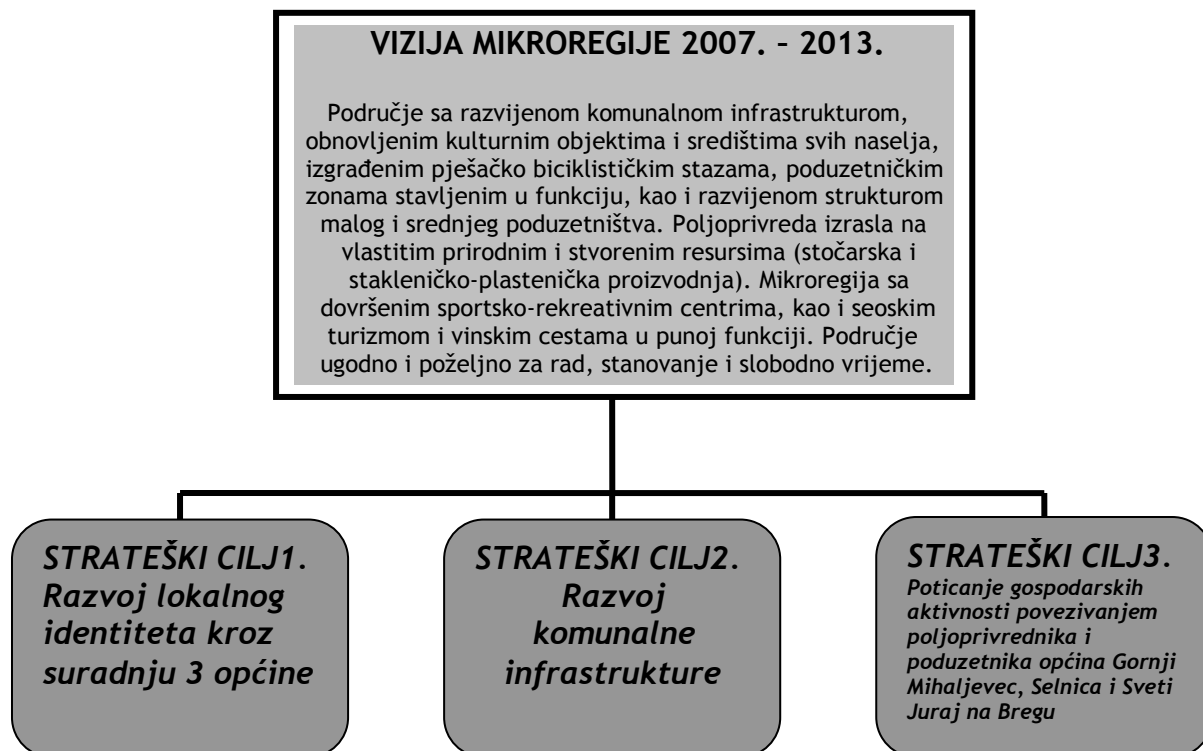
Prvi cilj, unutar starteškog okvira razvoja, definira lokalni identitet povezivanjem Jedinica lokalne samouprave, njenih stanovnika, institucija i resursa u jednu kompaktnu cjelinu. Osim što dovodi do stvaranja dugoročnih partnerskih odnosa i efikasnijeg postizanja zajedničkih ciljeva, razvoj identiteta mikroregije bitan je i zbog eksterne prepoznatljivosti. Njime se sva značajna područja (gospodarstvo, društvene i socijalne djelatnosti, okoliš, itd.) predstavljaju, a samim time i prilagođavaju tuzemnim, kao i europskim, regulativama i trendovima.

Strateški cilj 2: *Razvoj komunalne infrastrukture*

Što se tiče područja mikroregije, stavljajući generalni naglasak na bogatstvo resursa (prirodni, društveni, kulturni), kao i nedovoljno razvijenu infrastrukturnu podlogu za sustavni razvoj, prvi cilj definira razvoj infrastrukture s naglaskom na komunalnu i prometnu infrastrukturu kao nositelje osnove gospodarskog razvoja i investicija. Ovim ciljem se želi postići ravnoteža u očuvanju postojećih prednosti Općina, nužna modernizacija, kao i povećanje standarda života njihovih stanovnika. Glavni prioritet za dalji razvoj, osobito kontinentalnog turizma, je održavanje trenutnog stanja i čistoće okoliša.

Strateški cilj 3: *Poticanje gospodarskih aktivnosti povezivanjem poljoprivrednika i poduzetnika općina Gornji Mihaljevec, Selnica i Sveti Juraj na Bregu*

Strateški cilj 3 namijenjen je razvoju Općina u aktivnostima poljoprivrede i gospodarstva. Općine Gornji Mihaljevec, Selnica i Sveti Juraj na Bregu kao nositelji ruralnog razvoja imaju veliki potencijal za poduzetništvo, poljoprivredu i turizam, djelatnosti u kojima individualni mali i srednji poduzetnici i obrtnici povezivanjem mogu ostvariti vlastiti probitak na tržište. Usmjeravajući postojeće resurse u zajednički cilj, cjelokupni razvoj mikroregije je lakše ostvariv za sve partnere.

STRATEŠKI CILJ 1.

Razvoj lokalnog identiteta kroz suradnju 3 općine

PRIORITET 1.
Brandiranje i promocija mikroregije

PRIORITET 2.
Jačanje uloge općine(a) u društvenom razvoju stanovništva

STRATEŠKI CILJ 2.

Razvoj komunalne infrastrukture

PRIORITET 3.
Obnova i izgradnja prometne infrastrukture

PRIORITET 4.
Poboljšanje komunalnih uvjeta u naseljima mikroregije

STRATEŠKI CILJ 3.

Poticanje gospodarskih aktivnosti povezivanjem poljoprivrednika i poduzetnika općina Gornji Mihaljevec, Selnica i Sveti Juraj na Bregu

PRIORITET 5.
Razvoj i povezivanje poduzetničkih zona

PRIORITET 6.
Rast poljoprivrednih kultura

PRIORITET 7.
Unapređenje turističke ponude

PRIORITETI RAZVOJA I MJERE:

Prioritet 1. - Brandiranje i promocija mikroregije - pokušati će riješiti probleme relativno slabe ponude programa vezanih za promicanje i time osigurati direktnije reference prema klijentima, potrošačima, investitorima, kao i građanima ovog područja koji žele povezati svoje poslovanje sa vrijednostima dotičnog kraja. U skladu sa programom ruralnog razvoja donesenog od strane EU, za potrebe promocije predviđeno je i osnivanje Lokalnih akcijskih grupa, tzv. LAGova. Obzirom na zajedničku izradu programa ukupnog razvoja, sve 3 općine bi logično nakon procesa trebale osnovati jedan LAG. Blizina granice EU (Slovenija i Mađarska), osim nekih manifestacija nije dovoljno iskorištena, osobito prekogranični programi suradnje poput Interreg-a. IPA program predviđa bilateralni program (nastavak Interreg IIIA) sa Slovenijom i Mađarskom u kojem bi naselja i općine u pograničnom području potaknuli međusobnu suradnju u području očuvanja prirodnog i kulturnog nasljeđa, razvoja gospodarstva i ljudskih resursa.

Prioritet 2. - Jačanje uloge općine(a) u društvenom razvoju stanovništva - stavlja naglasak razvoja ljudskih resursa sa naglaskom na društveno - socijalnu komponentu razvoja. Problemi identificirani tijekom procesa ukazuju na nedovoljno ulaganje u obnovu i zaštitu objekata društvene i socijalne infrastrukture. Održavanje objekata društvenog značaja omogućuje kvalitetniji život u općinskom okruženju i mogućnost iskorištavanja u poslovne svrhe (primjerice razvoj turizma u mjeri 7, 9 i 11; iskorištavanje prostora za iznajmljivanje poduzetnicima i sl.). Trenutno stanje građevina je relativno zabrinjavajuće te se u operativnom razdoblju očekuje sanacija dotrajalih zgrada društvenih domova u naseljima. Osim redovitih pohađanja škole i Udruge 'Oaza 95' nema organiziranih aktivnosti registriranih na području općina. Odlazak mlađeg stanovništva nakon završetka školovanja uzrokovan je potragom za boljim uvjetima životima usljed nedostatka radnih mjesta, a karakteristika je većine ruralnih područja u RH (mjera 10).

Prioritet 3. - Obnova i izgradnja prometne infrastrukture - ovaj prioritet obuhvaća probleme stanja u prometu - održavanje mreže postojećih cesta, izgradnju novih cestovnih pravaca, kao i održavanje i uređenje zelenih površina unutar naselja. Najveći izazov je izgradnja na već postojećim nerazvrstanim cestama koje bi pridonijele boljoj povezanosti mikroregije. Obzirom da ih je više od polovine neasfaltirano, takvim zahtjevom bi se poboljšala mobilnost na području Općina i time omogućilo unapređenje na području turizma (rekreacijski, izletnički). U ovom trenutku je cestovni promet na zadovoljavajućoj razini, ali s vremenom će se ukazati potreba za rješavanjem tog pitanja. Krajem 2007. očekuje se novi natječaj iz programa IPARD (nastavak SAPARD-a) koji će omogućiti JLS asfaltiranje nerazvrstanih cesta do 10.000 stanovnika.

Prioritet 4. - Poboljšanje komunalnih uvjeta u naseljima mikroregije - nastoji se riješiti stanje prije svega komunalne infrastrukture, osobite pitanja odvodnje i otpadnih voda koje su slabo ili nikako riješena na području mikroregije. Na ovaj problem se veže i vodoopskrba, plinifikacija i briga o zaštiti okoliša koja za sada usprkos razvijenosti na području općina, ne ugrožava lokalno stanovništvo. Cilj je stvoriti aktivan sustav praćenja stanja okoliša i udovoljavanje standardima EU, što za sada nije slučaj. Krajem 2007. očekuje se novi natječaj iz programa IPARD (nastavak SAPARD-a) koji će omogućiti JLS izgradnju vodovoda i kanalizacije te plinifikaciju naselja do 10.000 stanovnika.

Prioritet 5. - Razvoj i povezivanje poduzetničkih zona - poduzetništvo i obrt su tradicija i generator razvoja područja mikroregije, te kao takvima bi JLS trebale poticati poduzetništvo i stvarati fondove za razvitak i širenje djelatnosti na lokalnoj razini. Razvojem poduzetništva/obrta povećava se dohodak po zaposlenom i po stanovniku što doprinosi ukupnom blagostanju općine. Radi efikasnijeg razvoja poduzetništva potrebno je izgraditi institucije koje će sustavno pratiti i pomagati poduzetnike u razvoju od osnivanja do mogućnosti financiranja i poboljšanja poslovanja kao što su poduzetnički inkubatori i sl. Osim poticaja za poduzetnike iz nacionalnih fondova i ministarstava, veliku mogućnost za izgradnju poduzetničke infrastrukture pruža IPA program - regionalna konkurentnost. Kako je na području mikroregije, uz izgradnju infrastrukture, važan segment i udruživanje radi efikasnijeg izlaska na nacionalno i međunarodno tržište, potrebna je klasterizacija pojedinih djelatnosti, kao i udruživanje poduzetnika u strukovne organizacije proaktivne orijentacije.

Prioritet 6. - Rast poljoprivrednih kultura - osim što je jedan od prioriteta vezano za područje mikroregije, rast poljoprivrede dio je nacionalne i regionalne strategije. Na području sve 3 Općine oko 95% poljoprivrednih površina (4 053 ha) nalazi se u privatnom vlasništvu, dok je samo 5% u državnom (192 ha). Što se tiče ratarske proizvodnje, prema kulturama dominiraju voće, žitarice, vinova loza i kukuruz, dok u stočarskoj prevladava perad i sitna stoka. Prema specifičnim prirodnim prednostima, izgledno je da će poljoprivreda ostati osnovni izvor prihoda stanovništva. Radi poboljšanja uvjeta poljoprivredne proizvodnje potrebno je bolje organizirati poljoprivrednike radi kvalitetnijeg izlaska na tržište. Jedna od mogućnosti je osnivanje poljoprivrednog razvojnog centra koji bi se bavio otkupom i prodajom poljoprivrednih proizvoda i bio izrazito komercijalnog karaktera. Stvaranjem i jačanjem organizirane poljoprivredne proizvodnje (zadruge) ostvarili bi se znatni pomaci u konačnici.

Prioritet 7. - Unapređenje turističke ponude - Općina Sveti Juraj na Bregu nedovoljno koristi turističke potencijale, prije svega s misli na prirodne resurse (sliv Trnave i Mure) i povijesno-kulturna obilježja (KUU 'Zasadbreg', malonogometni turnir "Venera"). Položaj općine je idealan za razne oblike rekreacijskog turizma, te u suradnji sa susjednim općinama razvoj jedinstvene ponude s ciljem destinacijskog turizma. Trend zabilježen u zadnjih par godina je organizirani obilazak više lokacija u kraćem vremenu, upoznavanje tradicije ruralnih područja i konzumacija lokalnih autohtonih proizvoda. Konkretno razvojne aktivnosti moguće su u individualnim poduzetničkim inicijativa kao što su uređenje tradicionalnih kuća za iznajmljivanje, organizirani događaji poput lova i sl., te društvenih događaja i natjecanja koje je potrebno bolje promovirati prema tržištu.

STRATEŠKI CILJ 1. - Razvoj lokalnog identiteta kroz suradnju 3 općine

Prioritet 1. - Brandiranje i promocija mikroregije

Mjera 1	Osnivanje LAG-a (Lokalna Akcijska Grupa)
Mjera 2	Brandiranje i promocija lokalnih tradicionalnih i autohtonih proizvoda
Mjera 3	Razvoj specifičnih znanja i vještina (ne)zaposlenih
Mjera 4	Razmjena znanja i iskustva sa susjednim regijama
Mjera 5	Podizanje razine informatičkih znanja u mikroregiji
Mjera 6	Bolje povezivanje kulturnih i sportsko-rekreacijskih institucija

Prioritet 2. - Jačanje uloge općine(a) u društvenom razvoju stanovništva

Mjera 7	Obnova postojećih kulturnih i društvenih objekata na području mikroregije
Mjera 8	Izgradnja objekata za potrebe stanovnika s posebnim potrebama i djece predškolske dobi
Mjera 9	Obnova i rekonstrukcija sakralnih i povijesnih objekata
Mjera 10	Aktivnije uključivanje mladih i posebnih socijalnih skupina u razvoj mikroregije
Mjera 11	Izgradnja i modernizacija sportsko-rekreacijskih objekata

STRATEŠKI CILJ 2. - Razvoj komunalne infrastrukture

Prioritet 3. - Obnova i izgradnja prometne infrastrukture

Mjera 12	Obnova postojećih cestovnih prometnica
Mjera 13	Izgradnja novih cestovnih pravaca - lokalni nerazvrstani putovi
Mjera 14	Aktivnije održavanje i uređenje zelenih površina

Prioritet 4. - Poboljšanje komunalnih uvjeta u naseljima mikroregije

Mjera 15	Izgradnja i modernizacija objekata odvodnje
Mjera 16	Uređenje i sanacija odlagališta otpada
Mjera 17	Izgradnja i modernizacija objekata vodoopskrbe
Mjera 18	Poboljšanje svijesti o stanju okoliša u mikroregiji
Mjera 19	Razvoj programa alternativnih i obnovljivih izvora energije
Mjera 20	Poboljšanje energetske opskrbe mikroregije

STRATEŠKI CILJ 3. - Poticanje gospodarskih aktivnosti povezivanjem poljoprivrednika i poduzetnika općina Gornji Mihaljevec, Selnica i Sveti Juraj na Bregu

Prioritet 5. - Razvoj i povezivanje poduzetničkih zona

Mjera 21	Izgradnja i opremanje zona MSP
Mjera 22	Poticanje razvoja novih proizvoda i inovacija
Mjera 23	Promoviranje mogućnosti ulaganja u mikroregiju
Mjera 24	Razvoj sustava financijskih potpora MSP
Mjera 25	Marketinška i financijska potpora očuvanju tradicionalnih obrta
Mjera 26	Povezivanje poduzetnika u udruženja na razini mikroregije

Prioritet 6. - Rast poljoprivrednih kultura	
Mjera 27	Modernizacija poljoprivredne proizvodnje
Mjera 28	Okрупnjavanje poljoprivrednih površina
Mjera 29	Stvaranje sustava praćenja financiranja poljoprivrednih proizvođača
Mjera 30	Poboljšanje uvjeta otkupa poljoprivrednih proizvoda
Mjera 31	Stvaranje i poboljšanje rada zadruga poljoprivrednih proizvođača
Prioritet 7. - Unapređenje turističke ponude	
Mjera 32	Razvoj i promocija lovnog turizma
Mjera 33	Razvoj i promocija sportsko-rekreacijskog turizma
Mjera 34	Razvoj i promocija seoskog turizma
Mjera 35	Modernizacija i izgradnja smještajnih kapaciteta
Mjera 36	Očuvanje tradicionalnih objekata
Mjera 37	Brandiranje lokalnih tradicionalnih i autohtonih proizvoda

5.3 REGIONALNI RAZVOJ I REGIONALNA POLITIKA

5.3.1 Značajke regionalnog razvoja u RH

Posljednjih godina, a naročito nakon potpisivanja osnovnih dokumenata koji definiraju status Republike Hrvatske kao zemlje pristupnice EU, sve se više govori o ulozi regionalnog razvoja i regionalne politike u ukupnom društveno-ekonomskom razvoju.

Povijest regionalne politike Europske unije seže u 1957. godinu kada je Rimskim ugovorom poticanje gospodarskog razvoja te jačanje gospodarskog i socijalnog jedinstva određeno kao jedan od temeljnih zadataka zajednice. Osnovni prioriteti koji proizlaze iz navedenog akta su identificiranje najnerazvijenijih područja i njihovo podupiranje putem raznih oblika pomoći.

Institucije zadužene za regionalnu politiku na razini Europske unije su Uprava za regionalnu politiku (The Regional Policy Directorate-General) i Odbor regija (The Committee of the Regions). Uprava za regionalnu politiku odgovorna je za pružanje pomoći slabije razvijenim i nerazvijenim regijama u njihovom ekonomskom i društvenom razvoju. Odbor regija je savjetodavno tijelo sastavljeno od predstavnika lokalnih i regionalnih vlasti zemalja članica Europske unije, a uspostavljanjem tog tijela osigurano je da lokalna i regionalna vlast ima utjecaja na odluke donesene u okviru regionalne politike.

Potpota regijama zemalja članica Unije koje zaostaju u razvoju pruža se putem strukturnih fondova:

- Europskog poljoprivrednog i garancijskog fonda (European Agricultural Guidance and Guarantee Fund - EAGGF),
- Europskog socijalnog fonda (European Social Fund - ESF),
- Europskog fonda za regionalni razvoj (European Regional Development Fund - ERDF),
- Financijskih instrumenta za podršku ribarstvu (Financial Instrument for Fisheries Guidance - FIFG).

Za zemlje poput Španjolske, Grčke, Irske i Portugala (čiji je BDP niži od 90 posto prosjeka EU) osnovan je poseban, tzv. Kohezijski fond koje nakon ulaska koriste sve nove članice radi prilagodbe i smanjenja razlika u stopi razvoja.

Kako bi se ubrzala i olakšala prilagodba regionalne politike zemalja kandidata politici Unije predviđena su dva strukturna instrumenta - ISPA (The Pre-Accession Structural Instrument) i SAPARD (The Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development).

Temeljne postavke regionalnog razvoja i potrebe uvođenja rajonizacije proizvodnje koja osigurava komparativne prednosti i konkurentnost proizvodnje, ali i osiguravanje samodostatnosti strateških proizvoda nužnost je u planiranju razvoja određene regije.

Regionalni razvoj podrazumijeva koordinaciju svih subjekata u formiranju određenog proizvoda koji ima komparativnu prednost, a naravno i tržišnu šansu. Regionalni je razvoj proces poticanja lokalnih poduzetnika usmjerenih zajedničkom cilju.

Brojni primjeri iz svijeta govore o uspješnom razvoju regija primjenom ovih načela: talijanski Tirol, talijanski Abruzzo, španjolski Mondragon,

Ovi su primjeri vođeni udruživanjem poduzetnika prema jednom proizvodu za koji je postojala komparativna prednost. Država je uložila u edukaciju proizvođača i osigurala temeljnu i poduzetničku infrastrukturu, a rezultat je bogata sredina zadovoljnih ljudi koji se potpuno posvećuju poslu na svojem gospodarstvu ili se uključuju povremeno. Kroz poticanje pogodnih organizacijskih oblika društvo odtirećuje malog proizvođača od poslova nabave, prodaje, marketinga pa se on može posvetiti poboljšanju svojeg segmenta posla uz jamstvo sigurne prodaje.

Šira se zajednica, dakle, brine o organizaciji i edukaciji poduzetnika i proizvođača usmjeravajući ih prema ciljnom proizvodu, brendu. Brend će dokazati i potvrditi tehnološke postupke i kvalitetu proizvoda, ali i pronijeti ime regije. Time se omogućuje proširenje aktivnosti i uključivanje novih subjekata.

U Hrvatskoj postoje neki brendovi koji nisu dovoljno iskorišteni. Hrvatska zapravo ima neke brendove koji su stari stotinama godina, ali nisu kao takvi zaštićeni i komercijalizirani. Na tržištu EU prednost nad fizičkim proizvodom ima ideja i certifikat. Na taj način pravne službe i marketinške agencije preuzimaju primat u formiranju proizvoda što dugoročno ne vodi razvoju kvalitete pa postoji bojazan da se neki proizvodi degeneriraju. Upravo zbog toga potiče se regionalna prepoznatljivost određenih proizvoda koji bi na temelju dugoročnog plana zadržali kvalitetu i organizaciju proizvođača. Tome teži i stroga certifikacija proizvoda.

5.3.2 HRVATSKA ISKUSTVA I PROPISI

U Republici Hrvatskoj ne postoji jedinstveni zakonski akt koji bi sustavno rješavao problematiku regionalnog razvoja na cijelom državnom teritoriju. Umjesto toga, postoji niz zakona koji su relevantni za reguliranje i provođenje politike regionalnog razvoja. Među njima treba izdvojiti one kojima se eksplicitno reguliraju pitanja razvoja onih područja Republike Hrvatske koja zaostaju u razvoju. To su: Zakon o otocima (NN 34/99, 32/02), Zakon o područjima posebne državne skrbi (NN 26/03), Zakon o brdsko-planinskim područjima (NN 12/02, 32/02, 117/03 i Zakon o Fondu za regionalni razvoj (NN 107/01).

Sagledano institucionalno, također ne postoji jasno zakonski definiran institucionalni okvir za provođenje regionalnog razvoja. Na nacionalnoj razini Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka određeno je za koordinativno tijelo za pitanja regionalnog razvoja. U okviru samoupravnog djelokruga regionalnih i lokalnih jedinica, u županijama i ne malom broju gradova postoje upravna tijela nadležna za pitanja regionalnog, odnosno, lokalnog razvoja. Uz to, u nekim županijama i gradovima postoje županijske, tj. lokalne razvojne

agencije, poduzetnički centri, tehnološki centri i druge razvoje institucije koje rješavaju gospodarska i druga razvojna pitanja na regionalnoj (lokalnoj) razini.

U okviru projekta CARDS 2002 "Strategija i jačanje kapaciteta za regionalni razvoj" definirat će se svi potrebni mehanizmi i instrumenti za provođenje politike regionalnog razvoja, pa tako i odgovarajući pravni okvir. Naime, jedan od ciljeva spomenutog projekta je i definiranje odgovarajuće pravne osnove za regionalnu politiku u Hrvatskoj koja će korespondirati istoj pravnoj osnovi u zemljama članicama EU. Projekt je započeo u listopadu 2003. godine i rezultirao je nacrtom dokumenta- „strategija regionalnog razvoja RH“

Europska komisija je 20. travnja 2004. godine u "Mišljenju o zahtjevu Republike Hrvatske za članstvo u Europskoj uniji" (avis) preporučila da se otvore pregovori s Hrvatskom o punopravnom članstvu u Europskoj uniji. U avisu se, među ostalim, ističe da Hrvatska treba poduzeti dodatne napore na području regionalne suradnje, što podrazumijeva da će Hrvatska po pristupanju morati imati ustrojene administrativne kapacitete kako bi mogla sudjelovati u strukturnoj politici EU-a. Posebno će morati osmisliti i provesti regionalne razvojne planove, jasno odrediti odgovornosti pojedinih ministarstava i drugih tijela uprave koja sudjeluju u upravljanju fondovima Zajednice, osigurati blisku suradnju između Komisije, nadležnih nacionalnih i regionalnih vlasti, gospodarskih i socijalnih partnera, kao i privatnog poduzetništva uključenog u financiranje programa i projekata, osigurati sufinanciranje programa i projekata; razviti potrebne financijske mehanizme, osigurati primjeren nadzor, kontrolu i vrednovanje programa i projekata te predstaviti program približavanja kako bi se kvalificirala za dobivanje potpore iz Kohezijskog fonda.

ŠTO JE REGIJA?

U literaturi se regija najčešće definira kao geografsko područje koje je manje od nacionalnog teritorija u kojem se nalazi. Regije se nužno ne poklapaju s administrativnim granicama jer njihovo određivanje ovisi o pitanju koje se razmatra (npr. područje tržišta rada, područje riječnih slivova i sl.).

Pojam područje (regija) označava geografsko područje unutar nacionalnog teritorija neke zemlje koje se može definirati bilo u smislu administrativnih granica ili u smislu gospodarskih i socijalnih značajki, prema kojima se razlikuje od okolnih područja.

Regija je područje s više-manje jasnim i prepoznatljivim granicama ili obilježjima koje je dio države ili druge teritorijalne jedinice. To područje najčešće uključuje općine, gradove, županije itd.

Teritorij Republike Hrvatske podijeljen je na 21 županiju, 123 grada i 425 općina.

Županija je jedinica područne (regionalne) samouprave čije područje predstavlja prirodnu, povijesnu, gospodarsku, prometnu, društvenu i samoupravnu cjelinu ustrojenju radi obavljanja poslova od područnog (regionalnog) interesa. Županija osobito obavlja poslove koji se odnose na: školstvo, zdravstvo, prostorno i urbanističko planiranje, gospodarski razvoj, promet i prometnu infrastrukturu te planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova.

Grad je jedinica lokalne samouprave u kojoj je sjedište županije te svako mjesto s više od 10.000 stanovnika koje predstavlja urbanu, povijesnu, prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu.

Općina je jedinica lokalne samouprave osnovana, u pravilu, za područja više naseljenih mjesta koja predstavljaju prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu i povezana su zajedničkim interesima stanovništva. Gradovi i općine u svom djelokrugu obavljaju poslove koji se odnose na: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, gospodarski razvoj, promet i prometnu infrastrukturu, planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova.

Teritorij Republike Hrvatske također je podijeljen prema Nomenklaturi prostornih jedinica za statistiku, s primjenom od 1.1.2004. godine. Statističke jedinice u Republici Hrvatskoj jesu: NUTS I razina: Republika Hrvatska, NUTS II razina: Sjeverna Hrvatska, Središnja Hrvatska, Zapadna Hrvatska, Istočna Hrvatska, Južna Hrvatska, NUTS III razina: županije i NUTS V razina: općine i gradovi. Određivanje jedinica za statistiku na razini NUTS IV nije obavezno i nije uvedeno.

5.3.3 ZAKONSKI OKVIRI

Na web stranicama Narodnih novina <http://www.regio-hr.com/www.nn.hr> mogu se pronaći svi zakoni kojima se definira lokalna i regionalna samouprava, njihov teritorijalni ustroj, organizacija, djelokrug i financiranje.

Zakoni koji definiraju sustav i organizaciju:

- Ustav Republike Hrvatske (NN 41/04, 55/01)
- Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01, 129/05)
- Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN 10/97, 124/97, 68/98, 22/99, 128/99, 44/00, 129/00, 92/01, 79/02, 83/02, 25/03, 107/03)
- Zakon o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 33/01, 45/03)
- Zakon o područjima od posebne državne skrbi (NN 26/03)

Zakoni o financiranju:

- Zakon o fondu za regionalni razvoj (NN 107/01)
- Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 117/93, 33/01, 73/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02)
- Zakon o porezu na dobit (NN 127/00)
- Zakon o porezu na dohodak (NN 127/00)
- Zakon o poticanju ulaganja (NN 73/00)
- Zakon o poljoprivredi (NN 66/01, 83/02)
- Zakon o državnoj potpori u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu (NN 87/02, 117/03)
- Zakon o državnim potporama (NN 47/03)
- Zakon o proračunu (NN 96/03)
- Zakon o izvršavanju državnog proračuna za pojedinu godinu (NN 28/94, 98/94, 9/96, 111/96, 141/97, 167/98, 116/01, 154/02, 31/04)

Zakoni o prostornom planiranju:

- Zakon o prostornom planiranju (NN 30/94, 68/98, 35/99, 61/00, 32/02)
- Uredba o uređenju i zaštiti zaštićenog obalnog područja mora (<http://www.vlada.hr/Download/2004/09/09/38-01.pdf>).

Na nacionalnoj razini razvoj prate:

Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka - resorno tijelo za regionalni razvoj

- Ostala ministarstva i tijela državne uprave:
 - Ministarstvo financija,
 - Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva,
 - Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva,
 - Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva,
 - Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa,
 - Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi,
 - Fond za razvoj i zapošljavanje,
 - Državni zavod za statistiku,
 - Hrvatski zavod za zapošljavanje i dr. - sukladno svojoj nadležnosti odgovorni su za pojedine aspekte regionalnog razvoja
- **Fond za regionalni razvoj (2001.)** - financira gospodarske i infrastrukturne projekte na područjima koja zaostaju u razvoju (predložene od strane županija/općina)

Na županijskoj i lokalnoj razini županijska i lokalna upravna tijela (upravni odjeli ili službe) nadležna su za razvojna pitanja te postoje različite razvojne institucije (razvojne agencije, poduzetnički centri, poduzetnički inkubatori, tehnološki parkovi te druge javne ustanove, trgovačka društva, nevladine organizacije i udruge i druge pravne osobe) koje obavljaju poslove koji utječu na razvoj tih područja.

5.3.4 ODREDNICE RURALNOG RAZVOJA

Ruralni je razvoj relativno noviji termin. Iako je ideja starija, ovaj se termin koristi od kraja 20. stoljeća a odnosi se na potrebu ravnomjernog razvitka svih područja na kojima obitavaju ljudi. Također, usko je vezan za termin održivog razvoja.

Ruralni prostor u Hrvatskoj predstavlja ona područja u kojima gospodarski prevladavaju poljoprivredne djelatnosti i šumarstvo, te seoska naselja s nerazvijenom komunalnom i drugom infrastrukturom. Oko 90% ukupnog nacionalnog teritorija predstavlja ruralni prostor. Tu živi približno 40% ukupnog hrvatskog stanovništva. Već sama ta činjenica upozorava na dimenziju problema koji ima svoju demografsku, socijalnu, gospodarsku, infrastrukturnu, agrarnu i ekološku komponentu.

Ne treba posebno dokazivati da seoska područja u Hrvatskoj razvojno znatno zaostaju u odnosu na industrijsko-urbane centre i regije. Nije to neka hrvatska specifičnost, jer slično stanje vlada i u drugim zemljama, posebice onima sa sličnim socioekonomskim karakteristikama.

Samo su razvijene i visoko urbanizirane zemlje uspjele prevladati zaostajanje seoskih područja i razlike urbanih i ruralnih područja svesti u prihvatljive okvire.

Mnogobrojni su uzroci razvojnih neusklađenosti između urbanih i ruralnih regija. Na globalnom planu poznate su ekonomske teorije **polariziranog razvoja** koje objašnjavaju nastanak i održavanje regionalnih i nacionalnih razlika u razvijenosti. Iako su nejednakosti u razvoju poznate i u predindustrijskom razdoblju, upravo industrijalizacija i tercijarizacija ekonomije dovode do velikih razlika između sela i grada. Teorije

polariziranog razvoja razvijene 50-ih godina prošloga stoljeća, pojednostavljeno izneseno, govore da industrija zbog svojih mnogobrojnih prednosti jače razvija one gradove i regije u kojima je locirana, dok drugi prostori, posebice ruralna područja, zaostaju. Početna se prednost vremenom sve više povećava: industrijski sektor privlači radnu snagu, dolazi do porasta stanovništva u gradovima, privlačenja kapitala, razvoja infrastrukture, razvoja tercijarnog sektora. Dolazi, dakle, do **multiplikacije i povećanja početnih prednosti**, pa se tako uspostavlja poredak sve većih razlika u prostoru.

U kasnijim fazama i na višem stupnju razvoja, dolazi do ravnomjernije prostorne raspodjele efekata ukupnog razvoja pa se gube izrazite prednosti gradskih u odnosu na ruralna područja.

Jedan od temeljnih dokumenata reforme agrara u Hrvatskoj jest Zakon o državnoj potpori u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu (NN 87/02) koji je u srpnju 2003. godine usvojio Hrvatski sabor.

Sustav potpore predviđa četiri modela: model poticanja proizvodnje, model kapitalnih ulaganja, model potpore dohotku te model ruralnog razvitka. Model potpore ruralnom razvitku sadrži tri programa:

- a) razvitak seoskog prostora,
- b) očuvanje autohtonih pasmina,
- c) marketinška priprema proizvoda za tržište.

Ciljevi razvoja ruralnog prostora imaju ekonomske i socijalne karakteristike a usmjereni su razvitku prostora i ljudskih resursa:

- Cilj 1. Obnovljeno i razvijeno selo;
- Cilj 2. Zaštićen i očuvan okoliš;
- Cilj 3. Poboljšana infrastruktura;
- Cilj 4. Povećan životni standard;
- Cilj 5. Povećana inventivnost i kreativnost

Ciljevi se ostvaruju kroz prioritete i mjere provedbe. Neki od očito potrebnih ciljeva kao što je pomlađivanje sela i pokretanje procesa populacije sela skriven je zapravo u prioritetima i mjerama ciljeva 4. i 5. Kod određivanja i definiranja ciljeva bitno je da ciljevi budu mjerljivi u razdoblju od sljedeće 3 godine, a velik dio mjerljivih efekata ostvarit će se u duljem razdoblju.

O zaštiti okoliša

Da bi se moglo kontinuirano i kvalitetno pratiti stanje okoliša i poduzimati pravovremene mjere za sprečavanje nepovoljnih utjecaja na okoliš na općinskom nivou nužno je:

1. Izraditi potrebne dokumente u svrhu zaštite i unapređenja okoliša (Program zaštite okoliša)
2. Uspostaviti učinkoviti sustav ostvarivanja zaštite (uspostava katastra emisija u okoliš, njegova provedba, nadzor stanja okoliša)
3. Utvrditi izvore financiranja zaštite okoliša

U procesu izrade Prostornog plana uređenja općine Suhopolje procijenjeno je da *posebnu brigu i pozornost* zahtijevaju područja vodonosnika i vodotoka, šuma i kvalitetnog tla.

Štete koje su jednom nanesene u okolišu postaju teško obnovljive, a često takve štete imaju i nepovratne učinke (bespravna gradnja na eksponiranim i osobito vrijednim dijelovima okoliša, bespravna eksploatacija sirovina, neplanska sječa šuma).

Za nove namjene prostora, moraju se prvenstveno osigurati uvjeti za razvoj unutar već definiranog, a još neiskorištenog građevinskog zemljišta.

Sukladno postavljenim planskim ciljevima i smjernicama treba:

- zaštititi i unaprijediti kvalitetu voda i vodonosnika
- spriječiti neopravdano zauzimanje novih površina za širenje građevinskih područja
- omogućiti širenje građevinskih područja, samo ako to zahtijevaju jasno prepoznatljivi demografski ili gospodarski razlozi
- zaustaviti neracionalno korištenje prostora (zrakasto širenje naselja duž prometnica i spajanje naselja, usitnjavanje posjeda, nekontrolirana gradnja, neprimjerena eksploatacija resursa i sl.)
- spriječiti izgradnju na osobito vrijednim i eksponiranim dijelovima krajobraza (nekontrolirano širenje zona vikend naselja)
- onemogućiti gradnju u potencijalno poplavnom području, radi zaštite ljudi i imovine
- racionalno koristiti i upravljati zaštićenim dijelovima prirode
- revitalizirati kulturno-povijesne cjeline i objekte